

ఆంధ్ర ప్రభ

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } డిన్న పట్టణము 1927-వ నంబర్ జూలై నెల 12-వ తేది మంగళవారము } No. 87
 సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభ వనామనంవత్సర ఆహాదమాన శుద్ధ త్రయోదశి. } సంచిక ౮౭

ఆమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప జాతికే శేలవనలు
 జోగ్యకాపత్రములు పొందియున్నది
 లోపొప్పామామిడిను, వాయు పొట్ట
 జోషణు, పార్శ్వపునొవ్వుల బారదోలును,
 పొట్టజోగొట్టును, బెలుకుల భేదించును,
 వ్యాధిల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
 కురిపన తొలగించును.
 ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
 వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
 లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
 లలో కూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్ని విధములగు
 నొవ్వులకు సంతోషవంటిది.
 'వెంచభి'వ చీటీ మాచి కోనిన
 మోనము గలుగదు,
 చక్కని దబ్బితో వహా సిసా 1-8 0-10 0
 డబ్బా 1-8 రు 6-4-0 లు.
 ప్రతియింటి ముఖ్యముగా సుంగడగినది.
 ఆమృతాంజనం డిపో
 6, 7 రంబు శెట్టివీధి మద్రాసు
 249, ఫ్రెరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు, విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు
 సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు :

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళి
 హస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు వీరికయు, పాఠ
 భేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీ
 లించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర
 శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగువీరిక గలదు. ౩-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్మాని జెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుదయచరిత్రము ౦-౪-౦
- 4 కనులపీఠి (చిన్న విచిత్రకథ): రాయసం వేంకటేశ్వరుడు ౦-౮-౦
- 5 వీరినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలెండ్లకు ముందొక
 భారతీయ పండితునిచే తిలకభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేక భాషల బరి
 వర్తితమై వ్యాప్తినిగన్నది. అనువాదకులు వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦

వెలువడిన గ్రంథములు

- 6 జీర్ణవిజయగరచరిత్రము: కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. ఏ. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రా
 జ్యులక్ష్మీవీరమగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత
 స్థితిగతులు నిందు వర్ణితములైనవి. ౦-౧౦-౦
- 7 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీహనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము.
 శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు
 సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించినకృతు
 లును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 8 పీఠుడు: (యిదంకముల నాటకము) నార్సేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్రహీం గారి
 ప్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు పోణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పృథ్వీపాఠము.

WANTED

3108

Candidates for Telegraph and Station
 Master's Classes. Full Particulars and Railway
 Fare Certificate on 2 annas stamp.
 Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE
 DELHI.

ప్రశ్న

2588

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
 రూ. 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు రూ. 1-0-0. వి. పి. కుర్చులు 0-4-0
 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1278
 మానుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

ఆయుర్వేదోషధి రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 3-0-0

ఆంధ్రజేషజ్యోతిషాచరిత్ర రు. 2, భస్మపతాళిక రు. 1
 2046) చాక్లరు శ్రీహరి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, తెలంగాణ

Accountancy.

London Diploma Courses in Rs. 6 by Post
 Apply Prospectus. C. C. Education
 3691 P. O. Junnar 5, (POONA)

బల్లారి పండిత సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

విరచిత మతనాటకములు ప్రతి 1-4-0
 మేవాడు శౌర్యాగ్ని వీరకవి శాసనము
 కుల పండితపామరలచే పాఠ ద్దగన్నది. ప్రదర్శితం
 ప్రాధ కృష్ణలీల (సుబోధన పరాభవము)
 కల్పవల. ప్రదర్శితము.
 కే. యస్. శాస్త్రిలు అందునన్ను, బల్లారి
 ఏశెంట్టు వి.వి. రమణ్ అందు కో, కాకినాడ 3
 8815 (పిల్లలపుకా)

ప్రధానామాయ్యుని సంహారము

అమాత్యునికి స్వాగతము

కాకినాడ పురపాలకసంఘ మహిమూర్తి

విద్యుచ్ఛక్తిభవన శంఖుస్థాపనము

అమాత్యునితో కొందరు కాంగ్రెసువారి సంభాషణము

(న్యకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూలై 9:—నిన్న మధ్యాహ్నము ఒక అరగంట పాటుగా ప్రధానామాయ్యుడైన నుబ్బరాజుగారి గారు శ్రీ చావలి రామసోమయాజుల గారును మంత్రిగారిబహుళ రహస్యసంభాషణను గావించిరి. మంత్రిగారు యొక్క ప్రకృతికి మనస్థితియు కానరావలయుననికముంజెల్లు పాట్లు పరీక్షించగలవో యిట్టివిషయముల మాట్లాడుకొని యుండెను. చుట్టవని సాధారణముగా అందరూకొందరు.

వినుట 1-30 2-30 గంటలవరకు కాంగ్రెసుమ్యునిని పట్ల సభ్యులకొందరు ప్రధానామాయ్యునితో మ్యునిసిపల్ పరిపాలనకును అసరములనును సంబంధించిన విషయముల గురించియు తెలియజేసెను. ఇట్టి ప్రసంగము ఆయనతోగా వింపవలసియున్నదని పూర్వమే ఆయనతో యేర్పాటు గావించుకొనిరి. ఇట్లు చేయవలసివచ్చినందుల కొక కారణము కలదు. వెనుకనొక మ్యునిసిపల్ మీటింగులో గా|| డా|| నుబ్బరాజును మంత్రిగారు యావట్టగాను దర్శించునపుడు పూర్వము సర్. బి. రాజగోపాలా చార్యులుగారు సర్ పరకురారు పాత్రోగారు మున్నును ప్రభుత్వ పెద్దలు వచ్చినపుడు మ్యునిసిపల్ మీటింగుగావించి మ్యునిసిపాలిటీ యావత్తుకముల చర్చించి 10వవరకు యిప్పుడు చేయుటకుగాను మ్యునిసిపల్ కాన్సిలు మీటింగు ఏర్పాటుచేయవలసినదని శ్రీ చావలి రామసోమయాజుల గారు మ్యునిసిపల్ చైర్మనుతో సలహాగాజెప్పిరి. 3వసారి యితరకాంగ్రెసు మ్యునిసిపల్ సభ్యులును డి|| బి|| గొమ్మికెడి నూతనవారాయగూర్తి వాయుడుగారును కూడ జట్టిపలహానుబంధించి చైర్మను చేయవలసినదని కోరిరి. కాని 3వసారి చైర్మను మన్నింపవలసినదని ప్రత్యేకముగా కాంగ్రెసు మ్యునిసిపల్ సభ్యులు డా|| నుబ్బరాజునుగారికి ఆయనతో ఇంటర్వ్యూ చేయుటకుగాను ముందుగా వ్రాసి ఆ యేర్పాటు ప్రకారము నిన్ను సంభాషణము గావించిరి. అందు యాక్రింది విషయములు చర్చింపబడినట్లు కనుగొనరాదు.

ఇప్పుడు మ్యునిసిపల్ కాన్సిలులో 3 వంతుసాసములు ప్రభుత్వమువారిచే నియోజింప బడవలసినవిగా నున్నవి. అట్టి ఏమి నేషనలపర్టీ తీసివైచి అన్ని సాసములును (25 కంటెంట్) ప్రజలు ఎప్పుడోవలసినట్లుగా చేయవలసినదనియు అట్టిరీతిగా మ్యునిసిపల్ అట్ట మార్చబడవలసి యన్నదయు కాంగ్రెసు సభ్యులు చెప్పిరి. ఒకవేళ అట్టిది సాగనియెడల మొత్తములో ఆ 3 వంతుసాసములును యితరయొక్క సభ్యుల కోఆర్డినేషన్ పద్ధతి ప్రకారము పూర్తిచేయించవలసినదనియు ఏకపక్షముల నుండి ఆ ఏమిదవవంతు సభ్యులును కోఆర్డినేషన్ మ్యునిసిపల్ అవుతులను గవర్నరుమెంటువారు నిర్ణయింపవచ్చుననియు కాంగ్రెసుసభ్యులు సలహాగా చెప్పిరి.

మత్తుపరార్థ విచ్చేసినవిషయమై తాము గయ్యుస్థానము చేరవలసి యున్నదని ఎక్సైజుమంత్రి యాచార్య జి.ఎం.బి అభిప్రాయము చెప్పెను. ఆవిషయములో లోకల్ ఆఫీసర్ డి.ఎం.బి.గారు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు సవరణ గావించవలసినదని కాంగ్రెసు సభ్యులు సలహాగా చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము పట్టణమునకుగల నీటిసదుపాయములు తరిపోవులేదు. వెనుకవేసిన బాటరువర్క్సు విధానము ప్రజలకు తగిన నీటిసప్లయలేక చాల తక్కువపడియున్నది. అందుకు నీటినిల్వనిమిత్తము రిజర్వాయరు మరియొకటి కట్టు|| ఫిల్టర్ టెక్సు ఏర్పాటుచేయుటయు యిట్టివి ప్రతిభలు కావలసియున్నవి. పట్టణము అభివృద్ధి కాంచుచుండుటచేత నీటిసప్లయ ఎక్కువ చేయవలసి యున్నది, గావున బాటరువర్క్సు విస్తరింపులకు గూడ ప్రాధాన్యత గ్రాంట్లు మ్యునిసిపాలిటీ కివ్వవలసియున్నదని కాంగ్రెసువారు చెప్పిరి. ఒరిశివోస్పీ-మునకు మాత్రమే గ్రాంట్లు యిచ్చుటగాదు. అభివృద్ధిచేందుమన్న పట్టణముల యక్కరలకు సరిపడునట్లు స్కీము అభివృద్ధిచేయవలసి యుండును. కావున అట్టిఅభివృద్ధుల స్కీములనుగూడ గ్రాంట్లు మ్యునిసిపాలిటీలు పొందెట్లు చేయవలసినదని. అట్టిరీతిగానే ముందు పుట్టుకు ఏర్పరచబడు అసంపూర్ణవిధానములకు గవర్నరుమెంటు ప్రాత్యహింపవలసియున్న దనియు సావెటరీ కండిషన్సు (పారిశుధ్యనితులు) అభివృద్ధి కరములకును ప్రభుత్వ మధిస్థితియు నుద్దేశముతో గ్రాంట్లు పంపాక్షముగా నివ్వవలసియున్నదనియు కాంగ్రెసుసభ్యులు చెప్పిరి.

పట్టణమున అధికమైన ప్రజాసౌకర్యముగా నున్న విషయము కుబ్బాయిలకు మీటర్లు పెట్టుట ఈమ్యునిసిపాలిటీలో మీటర్లపద్ధతి రద్దుచేయవలసి యున్నదనియు వివక్షతలేని అట్టిపద్ధతివల్ల మ్యునిసిపాలిటీకి యేటేట ముదురు రూ. 4000 నష్టముగలుగును కేసుచేయవలసి అందుకు తగిన అధికర్యము లేకపోవుటయు కలుగుచున్నదనియు యాచార్యులు అన్నియు చక్కని కారణములతో యామ్యునిసిపల్ కాన్సిలువారు ఒక్కసారిగాక పెక్కుసార్లు ప్రభుత్వమువారికి విశదీకరించిరి. ఈ యే తరములకు గవర్నరుమెంటువారి ప్రత్యుత్తరములలో ఉచిత రీతి నాలోచింపబడలేదు. అందుచేత యాకాన్సిలువారి మనపులకు తగుతరమాపి ఆ మాసానిక యావత్తుకములకు ఉచితమే నట్లు ఉత్తరువులు మార్చుచేయించ వలసినదనియు కాంగ్రెసు పక్షసభ్యులు మంత్రితో గట్టిగాచెప్పిరి. దీనివిషయమై ఇంకా ముందుకొని ధ్యయముగానే శ్రద్ధ హింతునని మంత్రియనినట్లు కనబడును. ఈసందర్భమున ఒక్కసంగతి చెప్పవలసియున్నది. మ్యునిసిపల్ కాన్సిలు మీటింగు 20-5-21 లేదేని జరిగినప్పుడు 8 లేదేని కాకినాడకు మంత్రియ చేసినప్పుడు మనవి చేయబడవలెను అని ఒకతీర్మానము (నె 146) పూర్వమేచేయబడెను కాని మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో యాసంగతియే కనుగొనవలసియున్నది ఆశ్చర్యము. చైర్మను కాన్సిలుమీటింగు నిన్ను యేర్పాటు చేసి యే యుండినయెడల మంత్రియెడల యిట్టి ముఖ్యవిషయములు పెట్టబడియుండును. పై తీర్మానము నమలులో పెట్టుబడియే కాంగ్రెసు సభ్యుల ఇంటర్వ్యూకు కారణము చెప్పవచ్చును.

తగిన హెడ్ కాన్వెన్షన్సు హాస్పిటలు ఆపరేషను మంత్రితో మనవిచేసిరి. ఆస్పత్రి వెంటనే కట్టించవలసినదని ఆయనకు సమర్థము గలిగెను. అందులకు గావలసిన ధనము వెంటనే యిప్పించుటాచెదనని చెప్పిరి. ఈఅభిప్రాయములు ఆయన ఆస్పత్రి ప్రేక్షకుల పుష్కములలోకూడ తెలిపియుండిరి.

పారిశుధ్యాభివృద్ధిగాను పార్కులు విహారస్థలముల నిర్మాణములకు ప్రాజెక్టులో భంజ్యులనుండి సానిటేషను గ్రాంటుయిప్పించవలసినదని కాంగ్రెసుపార్టీవారు కోరిరి.

అంధ్రజాతీయ కళాకాలన గ్రాంటు యివ్వకూడదని హిందీజాతీయమున్న మ్యునిసిపలమ్యూజ్ కు గ్రాంటు యివ్వరాదని తత్సంబంధమైన పర్సన్లల్లు రద్దుచేయవలసినదని కాంగ్రెసువారు కోరిరి. అంధ్రజాతీయ కళాకాలనటి సంస్థలకు గ్రాంటుయివ్వకూడదన్న నిషేధమును మాపుచేయును ఒకఆర్డరు వెలువడుచున్నదనియు ఒకవేళ ఏదైన పూర్వపుఆర్డర్ ప్రకారము కలెక్టరు మ్యునిసిపల్ సంస్థలు యివ్వవలసిన గ్రాంటును ఏమైనకొట్టివేసియెడల మంత్రివర్గమునకు తనమనవులు పంపినయెడల ఆదిపరిశిలపబడును, అనియు మంత్రిఅన్నట్లు తెలియుచున్నది. హిందీగురించి యితరవార్డులకు తనకుచెప్పినారనియు అందువిషయమై ఆలోచించెదనన్నట్లు కనుగొనెదము.

ఏదైన సర్వీసులో భన తప్పగాని పరిపాలనయందు ప్రధానవిషయములకు భంగము కలుగకుండా అధికారములో నున్న ప్రభుత్వమువారి పాలిటికి ప్రతికూలముగా లేయబడిన తీర్మానములలోగాని కాన్సిల్లు మీడ సర్చార్టీ జేయరాదని కాంగ్రెసు పార్టీవారు నొక్కిచెప్పిరి. మంత్రి ఈసలహాను ఆలోచించెదనన్నట్లు కనుగొనెదము.

పురపాలక సంఘ స్వాగతము

నిన్న మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలకు గా|| ప్రధానామాయ్యుడు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసునకు దయచేయగా చైర్మను డా.మోదర కృష్ణమూర్తిగారు ఆయనను తనపవ్యాసముతో హాలులోనికి దీసికొనివచ్చి ఉన్నతానముపై సత్కరింపజేసిరి. మ్యునిసిపల్ భవనయావరణము ఆకర్షణీయముగ వివిధ తోరణములతో నలంకరింపబడెను. హాలుఅంతయు దాదాపుగా డబ్బో నొండెను. ఒకవైపు కేవలసమీపమున కాంగ్రెసుమ్యునిసిపల్ సభ్యులు తప్ప యితరసభ్యులు ఉచితాసనముల నలంకరించిరి. జిల్లా బోర్డు తాలూకాబోర్డులసభ్యులు మరియొకవైపున నాసీయలై పురప్రముఖులును జిల్లాకలెక్టరు మున్ను చిన్నపెద్దఉద్యోగియులును యూజోపియను వర్తకులును మిషనరీలును జిల్లాలోని ప్రముఖులును చాలవంది తమతమ సాసముల గూర్చుండిరి తక్కుంగల యితరలోకవైపున కేలను సుఖాసీనులై సంస్కృతప్రార్థనస్లోకము బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల నుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు చదువుటతో సభాప్రారంభమయ్యెను.

తమరందరను మ్యునిసిపాలిటీ మహిమూర్తి యుత్సవ సంవత్సరమున నిచ్చుటకు దయచేసియుండిరనియు తత్సభాప్రారంభమునకు పూర్వము మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు తీర్మానించిన స్వాగతపత్రమును చదివెదననియు ఈవిషయము సభాకార్య

క్రమ పటికయందుపెట్టి ముందుగ తెలియబరచ లేకపోవిననియు చైర్మను కృష్ణమూర్తిగారు ఉపోద్ఘాతముగా ఇంగ్లీషున చెప్పి స్వాగత పత్రమును ఇంగ్లీషునచదివి గా|| ప్రధానామాయ్యుడు డా|| పి. నుబ్బరాజుగారికి సమర్పించిరి.

దయతో నాకీస్వాగతపత్రము నర్పించినందులకు నేను నిశ్చయముగా మీకు వందనము లర్పించుచున్నాను. ఇంతకన్న ప్రస్తుతమేమియు నేచెప్పవలసినదిలేదు. అని అమాత్యశ్రీభగదు ప్రస్తుతర మొసంగెను. ఆయనకు సంఘసభ్యుల తెలియబరచగా ఆయనవారికరస్పర్శను గావించెను. ఇదియును ముగియగా నే కొందరు కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యులు సభలోనికివచ్చిరి. అప్పుడువారితోగూడ మంత్రి కరస్పర్శము జేసెను.

మహిమూర్తి యుత్సవసభ

మ్యునిసిపాలిటీ చరిత్ర

అటుతరువాత మహిమూర్తి యుత్సవసభ డాక్టరు నుబ్బరాజుగారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమయ్యెను. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల నుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు కాకినాడతో మహిమూర్తి ప్రశంసాస్లోకముల సంస్కృతమున జదివి యందలి చమత్కృతిని తెలుగున జెప్పిరి.

కాకినాడపురీ మహిమూర్తి ప్రశంసాస్లోకాః

స్లో. పురపాలక సంఘముః|| మహిమూర్తి విరాజితే
పూర్వేవోజకాంతీనాం|| చంద్రః పంతోమననః||
స్లో. కాకినాడ పురీంధీరా|| బహువోచాలయన్ ముదా
తత్రైలేమఖ్యతాప్రాప్తాః|| క్రమశఃపాలనేచిరం||
స్లో. పోషయామాసపేరాజః|| మాంధాతేవ్యతేయుగే
శ్రీశ్రీమగిరాయశ్చ|| క్రేతాయారామచంద్రవతో||
స్లో. నూర్యవారాయచోమాస్యః|| ద్వాపరేభర్తృరాజవతో
కృష్ణమూర్తిస్తుపాత్యద్వ|| ద్వాపరాంతేవ కృష్ణవతో||
స్లో. నిస్తేజాంసి నోభంతే|| నగరాణిమహీకతే
కువికాలాని రమ్యాః|| విభవాన్వైఖ్యతాస్యపి||
స్లో. అత స్తేప్రేయతేన|| విద్యుద్ధీప్తమాగమే
కాకినాడపురేసమ్యక్|| కృతకృత్యాఃసభాసదః||
స్లో. నుగుగణనిధానం సభ్యసంఘం నుదాఢం
విదితపకలతంత్రం రాజసంస్థానధీరం
ప్రథమపదినామ్నూ రాజమానం నిదాన్యం
సదయమవతు దేవః సర్వదా నుబ్బరాయం||
స్లో. నిఖిలాగమధాతా యనుసో భారతీకః
సకలభవనరక్షాదీక్షితోయో రమేశః
దురితహంసహంతా యశ్చ శ్రీపార్వతీకః
సతతమమభాగ్యైః పాలకాన్ కాకపౌరాన్||
మహారాజశ్రీ వింజమూరి లక్ష్మీనరసింహారావుపంతులు
గారు సమయానుకూలముగ రచించిన తెలుగుపద్యముల జదివిరి.
మ్యునిసిపాలిటీయొక్క చరిత్రను తెలియపరచుచు
మ్యునిసిపలు చైర్మను ఉపన్యసించిరి.

కాకినాడ పురపరిపాలనము

పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము

(న్యకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూలై 8:—మహిమూర్తి యుత్సవ సయందు పురపాలక సంఘము యొక్కయు పురపరిపాలనముయే క్కయు అభివృద్ధిని ఇంగ్లీషున తెలియజేయుచు సగ డిట్లు పుపాలక సంఘాధ్యక్షుడైన డా.మోదర కృష్ణమూర్తిగారు చెప్పిరి.

ఉద్ఘాటన

మొదటగా రాజధాని మార్పుతీరమున గతే తేదీబుధలో నది త్వరితముగా సభిస్థాపితమైన ప్రధాన పట్టణములలో కాకినాడ మ్యునిసిపల్ పురము ఒకటి. పట్టణమున రాకపోకలను పునఃవేలనుండి కాపాడ, ప్రస్తుత పట్టణ జనాభా 58,848 ఉండును. పౌరత్వము గల పురము(మ్యునిసిపల్) నిటీ నందు ప్రాత కాకినాడ, రాబర్డ్ కాకేట, వలస కాకినాడ ప్రేజెంట్ పేట, ఫాస్టరు పేట, సూర్యారావు పేట, రామానాథ పేట, ఎల్వోకాకేట లేక గాంధీనగరము, రేయపేట,జగన్నాథ పురము, యిట్లు పేటలు గలవు. డా. కాలము క్రిందటనే శ్రీ శ. 1828నలిన దెచ్చివారికృష్ణులకు జగన్నాథపురము కేంద్రమని చెప్పబడును. ఆ సంవత్సరమున పైదరాబాదు నె జామునుండియు డిల్లీ చక్రవర్తియండియు నిచ్చుట వర్తకముచేసికొను నిమిత్తము దెచ్చివారు అధికారమును పొందిరి. దెచ్చివారికిని అంగ్లేయులకును జరిగిన పంధిని అప్పు

రించి తుదకు క్రీ. శ. 1825 సం॥లో తూర్పుగోదావరి పంపు మువారికి యీ వర్తకస్థలము చాఖులపడినదాయెను. కొరింగివల్ల పంచాయతీ పేటపేటకొనిపోయి కొరింగివల్ల గాన దాకొ యుగము పోకొక క్షీణించిపోయి కాకినాడయభివృద్ధి గారణమైనది క్రీ. శ. 1861 సం॥లో ఆమెరికను పౌరసహాయము యందుండగా, గుంటూరు మున్నగు జిల్లాల ప్రతి సెనుమతిచేయుట కాకినాడవ్యూర జరిగి, కాకినాడ ప్రాముఖ్యము వహించెను. చిరస్మరణీయముగు సర్ ఆర్థర్ కాటక్ యొక్క పేరుతో గల్గిన గోదావరి ఆనకట్టయొక్క అద్భుత నిర్మాణమును కాలవలములయన నీటిపారుదలపద్ధతియను రాజధానుతోనే డెల్టాలో సుత్పత్తియైన పద్ధతులను కాకినాడ స్వాభావికముగా ఎగుమతి చేపు ఆయ్యెను.

1870-71 సం॥లో కాకినాడయొక్క జనాభా 17,889 మాత్రమే. అప్పటి పట్టాపు పన్ను రూ 12,524. 1880-81 సం॥లో జనాభా 48,856 ను; పన్ను రూ 86,015 లును ఉండెను. 1890-91 లో 40,553 గురు జనులందరి. రూ 38,685 లు పన్ను ఉండెను. 1900-01 సం॥లో 48,096 గురు జనాభాయును రూ 80,810-లను పన్నును గొప్పెను. ప్రకృతపు జనాభా 58,848, రివిన్యూ రూ 2,11,560 లు. గత ఆర్థికశతాబ్దములోను యీ ప్రకారముగా జనసంఖ్యయందును పన్నునందును ఉర్రటంబులు పుర మభివృద్ధికొక్కెను. 1898 సం॥లో తూర్పుతీరపు యిసుపదారి పడవలతోనే కలకత్తా నుద్రాసుల యిసుపదారిలో కాకినాడ సంబంధపడి అధిక ప్రాముఖ్యము నొందెను.

పురపాలకసంఘనిర్మాణము

పట్టణాభివృద్ధి కాపనము ప్రకారము ది 1-11-1866 తేదీన కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీగా యేర్పాటుచేయబడెను. ఆలోజలలో డిమెండు మొత్తము రూ 5,296 లు మాత్రమే. పురపాలక సంఘసభ్యుల వ్యయము 12 గరు. వారందరూ ప్రభుత్వమువారిచే నియోజితులగుచుండెడివారు. 1884 సం॥పు నాల్గవ కాపనము పుట్టినదను కలెక్టరు సంఘావృత్తుడు. ఆ క్రొత్త చట్టమును బట్టి సంఘసభ్యులు దాకర్లను పొట్టు ఆఫీసర్లను చైర్మనులు (అధ్యక్షులు)గా నెన్నుకొనబడుచుండిరి. క్రమక్రమముగా హైదరాబాదుకు అన్నకొనబడిరి.

ప్రభుత్వమునందుండిన అధ్యక్షుల స్మరణము

ప్రభుత్వముగానుండిన అనుద్యోగీయ అధ్యక్షుడు మ. రా. శ్రీ రావు బహద్దరు తోలేటి లక్ష్మీనరసింహం పంతులు గారు. 1887-88 సం॥లో ఆయన ఆ పదవిని నుండి వన్నె కెక్కిన సమర్థతను ప్రకటించిరి. పాఠశ్రేయస్కనందు ఆయన అసాధరణ శ్రద్ధను కనబరచెను. ఇప్పుడు జగన్నాథపురము లోనున్న సరసింహం తోడ్డు ఆయన పేరునుబట్టియే కల్గినది ఆయన పాలనకాలములో అనాలోగ్యసిద్ధికి కారణములైన అనేక మనుసులు చెబువులు పూడ్చివేయబడెను.

ఆయనకు దరిమిలను కట్టెక్ చేకర్, జి. పి. నార్తక్ కృ. పేరాజు గార్లుకొలదియంతరముల సంఘావృత్తులుగానుండిరి. మధ్యమధ్య డిప్యూటీ కలెక్టరు చైర్మనులుగా నుంటుండేవారు తుదకు, 1893, సం॥ మే 9 వ తేదీ ఫోర్మసెంటు జార్జిగజులు ప్రకటన ప్రకారము, మ్యూనిసిపాలిటీకి ల్పితిరి గై కొను చైర్మనుగా ఎన్. ప్రాంక్షండుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. ఆయనకు తరువాత జూలై 1894 వరకు డబ్లియు, జి. ఎడ్విన్ గారును, ఆయనతర్వాత కె. శేషచలపతిగారును వెయిడ్ చైర్మనుగా నుండిరి. రెండవవారు 1897 సం॥లో తమవదలి రాజీనామానిచ్చిరి. పిమ్మట రివిన్యూ డివిజన్లో ఆఫీసరు ఎం. వి. సోమయాజులు పంతులుగారు ఛార్జి పుచ్చుకొని చైర్మన్ ప్రత్యక్షముగా నుండిరి.

కీ. శే. గా. పేరాజు పంతులుగారి

అధ్యక్షుల కాలము

16-8-1897 తేదీన మిన్. నె 557 ఎం. గల జి. ఓ. లో చైర్మనును ఎన్నుకొన సభికారమును కాన్సిలుకు ప్రభుత్వము వారు దయతో నవ్వగా, 8-5-1897 తేదీన పురపాలకసంఘము వారు కృత్రిమెంటి పేరాజు పంతులుగారిని అధ్యక్షుడుగా ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనిరి. అప్పుడు సంఘసభ్యుల మొత్తము 20. అందులో 8 గురు ప్రభుత్వనియోజితులు. 1897 నుండి 1905 సం॥ వరకు అధ్యక్షుడుగానుండి పనిచేసిరి. గా. కృత్రిమెంటి పేరాజుగారు 9 సం॥ను పైగా చైర్మనుగా నుండిరి. ఆయన చేరిటనే పేరాజుపేట కల్గినది. ఆయనకాలముననే మార్కెటు విస్తీర్ణతనొందిన ఇక్కడ నీటి సదుపాయము సదా శ్రమదాయకమైనదయ మైనది. నీటి సదుపాయాభివృద్ధి కని 1891 సం॥లో ప్రబోజల్పు పంపబడెను. ఈ స్క్రీమునకు మొత్తము రూ 4,86,840 లు వ్యయమగునని సానిటరీ డిప్యూటీ కమిషనరుచేసిరి సందర్భములో ముప్పాతికవంతు ఉచితమైన యావిగాను మిగత పాతికవంతును మునిసిపాలిటీ యవ్వలననది కాన్సిలువారు గన్న మెంటు నడిగిరి. అందుచేని యీ స్క్రీము మ్యూనిసిపాలిటీకి విలివిగివదని ప్రభుత్వమువారు

ఉత్తరువులు జారీచేసి నెం. 722 ఎం. మిన్. 1-6-1893 తేదీ గల జి. ఓ. లో యీ ప్రబోజుల పదవిచేయవలెనని ఆజ్ఞ చేసిరి.

నీటిసదుపాయ ప్రాధాన్యము

అందువల్ల సంతకెటువు, బాలాజీచెటువు, అన్నమ్మ చెటువు, బాపులు, కుండీలపదతి యిట్టివానిపై పురజను లాధారపడియుండవలసినవైనను. కుండీల పద్ధతి దయార్థిహృదయుడును మానవ ప్రేమాతిశయమును నగు బమ్మ రామేశం గారి నామ మెప్పుడును సంస్కరించును. అదియే పట్టామునకు ముఖ్యధార మయ్యెను గావున ప్రజలకు మహాప్రసాదముగా పరిణమించెను. తొలెరువంతెన పడిపోయినందున నుంచినన్గ సమృద్ధి చాల తక్కువై ఆలోచన సవరింప ఆరంభమొచ్చెను. మునుపటికన్న తక్కువ వ్యయమున నీటి సప్లయ స్క్రీమును తేయించవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని ముగ సమీపించిరి. అప్పుడు రూ 2,74,398 లకు ఒక మదింపు తయారయ్యెను.

గవర్న మెంటువారు యిస్తామనీరి

అందులో సగమువంతు అనగా రూ 1,87,200 లు నెం 146 ఎం. 2-2-1897 తేదీగల జి. ఓ. ప్రకారము ప్రావిన్స్ లో ఫంక్షనుండి మ్యూనిసిపాలిటీకి ఉచితముగా నిచ్చుట కంగీకరించిరి. ఆ సంవత్సరము విక్టోరియా రాణిగారి జ్యూబిలీ సందర్భము గావున ఆమెపేర యీ వాటర్ వర్క్కు ఉండవలెనని యు విక్టోరియా వాటర్ వర్క్కు ఆమెపేర పిలువబడవలె నని యు ఉపపాదనము చేయబడెను. అంతయు మొత్తము రూ 5,08,096 లయినది. అందులో రూ 2,40,000 లు ఉచితముగా ప్రభుత్వమువారు యిచ్చినారు. రూ 1,98,780 లు అప్పుగా యిచ్చినారు. మానవ ప్రేమాసముద్రులగు పురప్రముఖులు రూ 55,906 లు యిచ్చినారు:—రావు బహద్దరు పైడా వెంకటచలపతి, నుబ్బారాయడు, చలమయ్యగార్లు, రూ 41,500; రావుబహద్దరు బాదం వెంకటరత్నంగారు రూ 6,685; కొత్తూరి బివిరెడ్డిగారు రూ 2,500. సింక్ బ్రహ్మగారు రూ 1,000; ఇతరులు రూ 4,240 లు. ది 1-6-1903 తేదీన వాటర్ వర్క్కు తెరవబడెను. ఇండ్లలోనికి నీటిసంపకముకూడ ఉచితముగా నివ్వబడెను. ప్రస్తుతపు నీటిసప్లయ పుట్టామునకు చాలదు. పి. డబ్లియు. జి. వారు చామర్లకోట కాలవను కట్టి వేయుదు రన్నప్పుడు, ప్రత్యేకముగా వంతు యివ్వ నద్యుత్తులు కానప్పుడు, ప్రతి సంవత్సరమును నీరులేకపోవుభయము కలుగుచున్నది. ఈ కష్టమును తొలగించుటకుగాను ప్రభుత్వమువారి యెదుట వారిసమ్మతిని బడయుటకు ఒక స్క్రీమును పురపాలక సంఘమువారు కెట్టబోవుచున్నారు.

ది. బి. శేషగిరిరావు పంతులుగారి కాలము

పేరాజుగారి యనంతరమున బీదల ప్రసిద్ధిమిత్రు డయిన దివాన్ బహద్దరు దుర్గేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు సంఘావృత్తుగావచ్చెను 1905 1914 వరకును చైర్మనుగానుండి ను. కలెక్టరు కచ్చేరీలో ఈ సంఘసమావేశములు 1871 సం॥ వరకు జరుగుచుండేవి. ఆ సంవత్సరములో ఒక గృహమునద్దకు దీసికొనగా అందులో సంఘ ముందు ఏర్పాటుజరిగెను. 1905 సం॥లో ప్రత్యేకముగా సంఘమున కొక స్వంతగృహముండవలెనని తీర్మానించిరి. 1908 సం॥లో నిప్పుకు ఉన్న ఫలమును నిర్ణయించిరి. డిల్లీలోని చక్రవర్తి దర్బారుతో సంబంధించి 12-12-1911 తేదీన ఈ భవనమునకు శంకుస్థాపనము చేతు బడెను దీనికి రూ 86,000 లు వ్యయమయ్యెను. పరి పూర్తియైనది. తుదకు 9-8-1914 తేదీన అప్పటి కలెక్టరు ఇ. వి. ఎర్వింగారిచే బహిష్కరముచేయబడెను. (ఉప్పుకాలువమీది) వంతెన ఉపయోగకరముగా లేదని కన్నడినందున ఆయనకాలములోనే ఇనుపగర్డర (బ్రిడ్జి) 1913 సం॥లో నిర్మింపబడెను. దానికి మ్యూనిసిపాలిటీ రూ 2,500 లు యిచ్చెను. ఆయనకాలములో, ఇప్పుడు గాంధీనగర మనబడే ఎర్వింగపేట, మంజూరు కావడెను.

ది. బి. చూ. నా. మూర్తి నాయుడుగారి కాలము

ఆయన, వెనుక, 1914 సం. జూలై లో దివాన్ బహద్దరు కొమ్మిరెడ్డిమూర్తినారాయణమూర్తి నాయుడుగారువచ్చిరి. ఈ మ్యూనిసిపాలిటీయొక్కదశను 1926 సం॥ నవంబరునకును అధ్యక్షుడవహించిరి. ఎర్వింగపేట విస్తీర్ణవిధానము చురుకుగా మొదలిడబడిఫలములీయబడెను. ఆయనపేరు ఎల్వెక్రిక్ స్క్రీముతో స్థాయిగా సంబంధపడినది. నెం. 5000 ఎల్ అండ్ ఎం ది 25-11-1926 తేదీగల జి. ఓ. లో మంజూరైనట్లుగా మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలువారు యీ పట్టణమున ఎల్వెక్రిక్టిని ప్రవేశ పెట్టుటకు తీర్మానించిరి. ఈ విధానమునకు రూ 2,75,000 వ్యయమగునని మదింపుచేయబడెను. ఆసామ్య నూటికి రూ 5-4-0 లో వడ్డీతో చెల్లించుటకు గవర్న మెంటువారు దయ

తో అప్పుగా నిచ్చిరి. ఈ నగర పరిపాలక మ. పి. పు యావ్యనముతో యీ ఎల్వెక్రిక్ వర్క్కు సంబంధపరము నిశ్చయింపబడెను. విస్తరించిన తూర్పు చేడిగలు ఆయన తోనే మార్కెటు రాయలమూర్తిపుర మని యవబడుచున్న అన్నివిధముల మ్యూనిసిపాలిటీ అభివృద్ధికొంది మద్రాసు ధానియంతటను సమర్థతను పరిపూర్ణతను పేరుపడెను. భౌతికవడన నాకు పూర్వపుపదాలకృతుని అలయిక ప్రయత్నములే దానికి చాలవరకు గారణము. ఒడబోత చిరలు, నిల్వచెరువు, పంపక ముచేయు నిల్వచెరువు అధికముచేటకు ప్రబోజుచేసి నగర నీటిసదుపాయాభివృద్ధికి ఆయన గ పరిశ్రమచేసెను. భూమి పల్లపుమట్టునుబట్టి వర్ష కాలః పట్టామందరి భాగములు నీటిపుంజులయెను. ఇట్టిగోపవ పరిపాలించుటకు ముగుసుపోవువరక నొక దారిని ఆయన తయచేసెను. దానిని గురించియే యిప్పుడును ప్రభుత్వము. తో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. ఎక్కువన్ను ధింవకొనక్కరలేకుండ నిర్మింధోచిత ప్రాధమిక విద్యావిఃమును ఆయనకాలములో కాన్సిలువారు తయచేసిరి. దృవ్యనశాస్త్ర ప్రభుత్వము వారిసమ్మతి నందలేకపోయెను. నాడలో బాలికలకు ఉన్నత పాఠశాల స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారి యంగీకారమును ఆయన పొందెను. కాని నూరావు పేట హిందూ బాలికా పాఠశాలను ఉన్నతపాఠశాల మార్చుటనుగరించి పురపాలక సంఘమునకును ప్రభుత్వమునకు ఒక విషయ ఏకాభిప్రాయము రాకపోవుచుండుటచేత దామే హైస్కూలు స్థాపనము కాలేకపోయెను. మ్యూనిసిటీవా రుపపాదించిన విధానమే తక్కువ వ్యయమగునది. ఎక్కువ అనుపరచీయమగునదియు గావున ప్రభుత్వమువారి కరిందెడరని మేము ఆశించుచు నమ్ముచున్నాము. ఆయన స్మరణీయమైన తండ్రి కొమ్మిరెడ్డి నరసింహరావుగారి పేరిట వ. డి. సెన్సన్ అనుపేర రూ 9,600 ల వ్యయముతో పక వెంకటేశ భవనమును ఆయన కట్టించి మ్యూనిసిపాలిటీకి కాగా నొసంగెను. అందులోనే మ్యూనిసిపల్ డి. సెన్సన్ (వికిలయము) కలదు.

కాంగ్రెసు జరుపుట

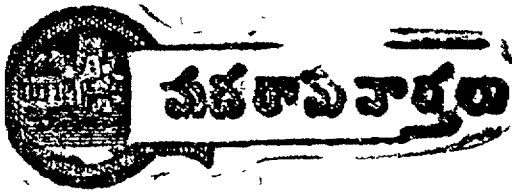
గాంధీనగరములోని విస్తీర్ణస్థలములమీద 1928 డిసెంబరులో భారతకాశీయమహాజనసభ జరుపబడెను. జనుప్రదముగా కొనసాగించిండుటలో మ్యూనిసిపాలిటీ శ్రమకును వెనుదీయలేదు. కాకినాడ నగర చరిత్రయందు యొక మహోత్సవదినముగా నుండుననిల్ల రంగీకరింత

ప్రస్తుతాధ్యక్షులకాలమున పాలనము

గత నవంబరు నెలలో నే నీ మునిసిపాలిటీకి అధ్యక్షుగా నెన్నుకొనబడిని. నగరు మంచినీటి సదుపాధి వృద్ధికి దాదాపుగా అన్ని మంచినీటి చెరువులను మరమ్మ చేయుటకు యీ సంవత్సరము మునిసిపాలిటీ పూనుకొన పరిశ్రమయిన గోవును వధించుట తగ్గించి ఆటంకప నుద్దేశముతో వధాధిగ యాజమాన్యమును మునిసిపాలిటీ హస్తగతముచేసికొని ఆపురు వధించుటకు రూ 1-0-0 న రూ 10 లకును, మాడను వధించుటకు రూ 0-8-0 నుండి 5 లకును ఫీజు హెచ్చించెను. ఈ ఏప్రిల్ నెల మొదటిన నేటివరకును ఒక గోవుగాని దూడగాని వధింపబడలేదని తెలియజేయుటకు నాకు సంతోషమగుచున్నది. బీదల కిలను ఉచితముగా పాలసదుపాయము చేయుటకు శిశుసన కేంద్రమును మునిసిపాలిటీవారు పెట్టిరి. గాంధీనగరమున క్రొత్త మార్కెటును కట్టుటకు మదింపుచేయబడెను. ఈసం రము ఒక భాగము నిర్మించుటకు సాంక్కు నుకావడెను. ఈమ్యూ పాలిటీయొక్క ఆర్థికసిద్ధి దిబ్బపుగావచ్చునని చెప్పవచ్చును. పశులనిమిత్తము అప్పుపుచ్చుకొన్న రూ 188780 లలోను రూ 1127 లుమాత్రము అప్పటిరచ్చలనియున్నది. ప్రాతర్జులు (రోడ్లతూములు) బాగానిల్వకాలనందున క్రొత్తవి నవడరము కనిపించి రూ 24800 లు అప్పు ఇవ్వవలసిన గవర్న మెంటుకు కోరగా నెం 4104 ఎల్ అండ్ ఎం 28-11 తేదీగల జి. ఓ. లో దానిని కాంక్ష నుచేసిరి. కాకినాడమాటుకట్టి చాలకాలమైనది అదేమిట్లు ఉపయోగకరమ ఎక్కువ దట్టమైనదిగను జేయుటకు ఒక క్రొత్త విధా తయారచేయబడెను. ది. బి. కొ. మార్కెటు రాయలమూర్తి యుడుగారు సమర్థుడైన ఆర్థిక వీర్త గావున మార్కెటుని గానునిమిత్తము జనరలోరివిన్యూలో రూ 81000 ఆయన పెట్టెను. అనిధానమంతయు గలిసి రూ 188500 లు వ్యయ నని మదింపుచేయబడెను. దానిని అప్పుగా తీసికొనుటకు త్వము దానిని కోడుల కాలే-ఎం. డ. గాంధీనగరపు

పిమ్మట చెర్మకుయ్యకు టిప్పాట్రికి వాటగువారు
కాంపాండులోనికి చాలవంది వెలిరి ఇంగ్లీషు హైదవ కుల

అప్పు రాంభంగం దీప్, పొంభాయి = ముగ్ధరాస్య

మహానాటకము

రవీంద్రనాథ టాగూరుగారి రాజ:— ఇదివరలో ప్రకటించినట్టిగా రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు శత్రు మద్రాసురాజు. గురువారం ఉదయవచ్చి వెంటనే సింగపూరు వెళ్ళుటకై స్త్రీమర్యాదగడరు.

పానగల్లురాజుగారు కాంగ్రెసులో చేరరు

పానగల్లు రాజుగారు, గవర్నరుగారితో సంప్రతించిరి. ఆ సంభాషణ ప్రతిఫలముగా పానగల్లు రాజుగారు ఏ. పి. పాల్ గారును కాంగ్రెసులో చేరుట సంభవించునని రాజుగారు తెలియజేసెను. కాని యీ విషయములో రాజుగారు రాము కృష్ణశర్మయలము కాలేషన్ చెప్పిరి.

మహమ్మదీయులనభ:—ఈనెల 17 వ తేదీ ఆది

వారము సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరువళ్ళీకి వీచినట్లు మస్లిములీసువారి యాజమాన్యమున రంగీలా రసూలుకేసులో చెప్పబడిన తీర్పును వింటిమటకై గొప్పసభ జరుగును. సయ్యదు మహమ్మదు పాదుషా సాహెబుగారు రధ్యక్షతనహించురు.

ఆనాడు మహమ్మదీయులందఱు హతాశమునచేసెదరు. ఆనాడు మాలానా షరూఫ్ గారి నాయకత్వమున తిరువళ్ళీకి పెద్ద మసీదునందుండి యొక పెద్దయూరేగింపు సాయంత్రము 4 గంటలకు బయలుదేరి సభాప్రదేశమునకు బోవును.

రాకపోకలు:— సర్ కే. వి. రెడ్డి నాయకుగారు

ఆదివారం ఉదయం మద్రాసునవ్విరి

ఆన్. సత్యనారాయణగారు నేటి ఉదయం వచ్చిరి.

పెన్. డి. సింక్లెగారు నేటిఉదయం వచ్చిరి.

ఆన్. మాకమై కేలుగారు గతరాత్రి తాడిపత్రి వెళ్ళిరి.

రావుబహదూరు ఆన్. గోపాల్ స్వామి అయ్యంగారు

గతరాత్రి గంటూరువెళ్ళిరి.

షిల్ బిల్ ఆర్.గ్యస్వామి మొదలియారుగారు తిరుచినా

పల్లి గతరాత్రి వెళ్ళిరి.

పనివాండ్ల సమ్మెలు:—నేటి ఉదయము సింగర

జేటుచెట్టిగారు పనివాండ్లసభలో నువ్వనొందిన విషయములను త్వరలో సమావేశపరచి ఏవోకొన్ని నిశ్చయమైన ఏర్పాట్లు చేయబడనని తెలియచున్నది. మానీకంపెనీ పనివాండ్ల ప్యవహారములను ప్రభుత్వమువారు పరిష్కరించనియెడల కార్మిక పంఛములే ఎకేభంది పరిష్కరించుకొన నిశ్చయపరచుకొన్నట్లు తెలియచున్నది.

కార్మిక కాళాధికారియై గవర్నరుమెంట్ల సభ్యుడుగా నున్న గాల్ ఖాజుబహదూర్ డాల్ మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు ఉదకమండలంనుండి వచ్చిరి. శత్రు కూడా మదరాసులో నుండెదరు.

“స్వరాజ్య”పత్రిక

రెక్కర్ రాజీనామా

శనివారం జరిగిన డైరెక్టర్ల సభలో ఈ విషయంపై రెక్కర్ రాజీనామాలు అంగీకరించబడెను. ఆన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఆల్బర్ట్ హమిద్ఖానుగార్లు వావిల్ల వెంకటేశ్వర్లుగారు రాజీనొచ్చిరి. మొదటి యధ్యక్షుడు స్వరాజ్యపత్రికయొక్క రాజకీయ ప్రచారమును విరమించుచు రాజీనామానిచ్చిరి. మాడ వవారు స్వకీయమైన యిబ్బందులచే రాజీనొచ్చిరి.

రె.దవవారగు హమిద్ఖానుగారు తాముమాడ కొన్ని స్వంత యిబ్బందులవల్లనే రాజీనొచ్చితిమనియు, రాజకీయభిప్రాయభేదములవల్ల కాదనియు (ప్రీ ప్రెసు) ప్రతినిధులద్వారా తెలియబరచిరి.

చేపలపట్టుట-పరిశ్రమాభివృద్ధి

గాల్ ఆర్.గ్యస్వామి మొదలియారుగారు అధ్యక్షులను చేపలపరిశ్రమ సలహాసంఘ సభ్యులసమావేశము జరిగినది. చాలి యంవద్దనున్న మత్స్యగ్రామకపరిశ్రమవారమున ఉంచవలెనా ఆశువిషయము చర్చింపబడెను.కవిటీవారు ఉంచవలెనని తీర్మానము చేసిరి.

శాసనసభ్యుల ఆంతరంగికసమావేశము దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టవిమర్శ

నేటిదినము ఫోర్టు వెంటుబార్ని కోటలో గాల్ ఏ. రంగ నాథమొదలియారుగారి యాజమాన్యమున శాసనసభ్యులు సమావేశమై సభజేరిరి. దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టముయొక్క అనేక సవరణలనుగూర్చి చర్చించిరి. సర్ టి. సదాశివయ్యగారు, సి. వి. వెంకట్రమణి అయ్యగారు, కే. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు, వి. మునిస్వామినాయుడుగారు, ఆన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు, సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు, సి. వి. కోటేశ్వరగారు తదితరులు సభ్యులవచ్చిరి. దేవాదాయ పరిపాలకపంఛముయొక్క నిర్ణయవిధానమున గూర్చియు మరచులకు యీ చట్టమును ఏర్పించేదేశమును గూర్చి చర్చింపబడెను. శత్రుకూడ కమిటీవారు యీ చట్టము జరిపెదరు.

మదరాసునందు పనిపాటులవారి సమ్మె

లేబరు కమిషనరువద్దకు రాయబారము

అధికారుల సలహా

మదరాసు, జూలై 11:-కార్మిక నాయకులు లేబరు కమిషనరు సర్ జార్జి పాడీసనుగారివద్దకు నిన్నటిదినమున రాయబారము వెళ్లి సమ్మె పరిస్థితుల చర్చించిరి. మానీ కంపెనీ డయోనను (ప్రెసుపమ్మలను త్వరలో పరిష్కరింపనియెడల న గ ర ము న వే ర్స రు ప రి శ్ర మ లందు పనిచేయుచున్న పనిపాటుల జనులంద రొక్కమారుగా సమ్మెకట్టవలసి వచ్చునని తెలిపిరి. నగరమునందలి కార్మికలందరును సమష్టిగ సమ్మెకట్టుట యనగా దానివలన గమని సభితముల నన్నిటిని బాగుగ విచారించితిరా యని లేబరు కమిషనరుడికి. విచారించితిమని కార్మిక ప్రముఖులు ప్రత్యుత్తరమొసగి మొట్టమొదట బర్మా ఆయులు కంపెనీ కార్మికులచేతను మదరాసు పురపాలక సంఘపు పాకీవాండ్లను సమ్మె కట్టెదరని చెప్పిరి.

పోలీసు కమిషనరును లేబరు కమిషనరును, జనరలు వైపుకు జేయవద్దని సలహా వొసగిరి. (ఆ. ప్రె.)

పచ్చయప్పకళాశాల-పంచములు

పచ్చయప్ప ధర్మాదాయ ధర్మకర్తల పరిపాలనలో నున్న పాకళాలయందును, కళాశాలయందును పంచములు చేర్చుకోబడగూడదా యను విషయమై హైకోర్టువారి తాభీదును గూర్చి ధర్మకర్తలు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుటకై నిన్న జరిగిన సభలో చాలా గంభీరగోళము జరిగెను.

వి. తిరుమలై పిళ్లై, సి. వి. శివజ్ఞాన మొదలియారు ముత్తయ చెట్టి, వెంకటేశ్వర్లు పి. వి. నటరాజ మొదలియారు పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టి, గోపతి వారాయణస్వామి చెట్టి గార్లు సభకు వచ్చిరి.

తిరుమలై పిళ్లైగారు అధ్యక్షతనహించిరి.

శివజ్ఞాన మొదలియారు, వెంకటేశ్వర్లు ముత్తయ్యచెట్టి గార్లు పంచములు చేర్చుకోబడ గూడనని వోటునిచ్చిరి. మిగిలిన ముగ్గురు డైరెక్టర్లుగారు వోట్లు నిచ్చిరి. మొత్తముమీద చేర్చుకోవలసిన తీర్మానింపబడెను.

లేబరు హాజరైన సభ్యుడు ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు సభకు ఆలస్యముగా వచ్చినందున అప్పటికే వోట్లు తీసికోబడెను. తీర్మానమున కనుకూలముగా వోట్లు నివ్వవలెనని కోరిరి. కాని అనజ్ఞ యివ్వబడలేదు. అంతట పెద్ద ఆల్లరియయ్యెను. వాద ప్రతివాదములు జరిగి సభ తిరిగి వాయిదా వేయబడెను.

రాబోవు పచ్చయప్ప ధర్మకర్తలసభలో యీ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించబోవుచున్నామని జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు తెలియజేసిరి. పంచములు చేర్చుకోబడగూడనని తీర్మానముచేయబడిన సభలో బోధసభ్యులు అనేకులు హాజరు అయియుండనందున ఆవిషయమై తిరిగి చర్చింపబడవలెను. కనుక చేసినతీర్మానమును పునర్విమర్శజేయుటకై వేరొక ప్రత్యేకసభ యావారముల్లా పుగా జరుపబడవలెను.

గాంధిగారి సమక్షమున “క బీరు నాటకము”

రాఘవాచారిగారి భార్య శ్రీపాత్ర ధరించుట

ఈ నెల 9 తేదీని బెంగళూరులో ఖాదీనిధినిమిత్రమై బెంగళూరులో మహాత్మా గాంధిగారి యాజమాన్యమున “దీన బంధు క బీరు” నాటకము ప్రదర్శింపబడెను. ఈ నాటకప్రదర్శన మనేకవిధముల జయప్రదముగా జరిగెను. వమూలై నద్రస్యము ఉత్సాహకరముగా నుండెను. ఆ వారముంతయు వర్షములు కరియుచుండక పోయినచో ఇంకను ఎక్కువ ప్రస్థము వమూలై యుండెడిదే. నాంది ప్రస్తావనమొదలు మంగళమువరకును మహాత్మా గాంధిగారు నాటకమునూచి చాలా ఆనందించిరి. నాటకాంతరము దీర్ఘోపన్యాసము గావించిరి. వారు తిరిగి స్వస్థతనొందిన తరువాత నింత దీర్ఘోపన్యాసమును వారుగావించి యుండలేదు. ఈ నాటకము వారికి నూతుబిగ్గుములుగా ఆనందకరమయ్యెనని చెప్పిరి. నాటకము అంత్యముకై మైన రక్తస్పృశన హిందీ భాషాకైలిలో రచింపబడినదనియు ఆమెమారునాటక సంఘము వారా హిందీభాషయొక్క భావపటిమను సంపూర్ణ ప్రజ్ఞతో ప్రకటించిరియు, పాత్రధారలందఱు ఖిన్నులతో వేషధారణముచేయుట చాలా యాజ్ఞోచకరముగానున్నదనియు మహాత్ములుచెప్పిరి. ఈ కబీరు జీవితకథాసాధ్యమును గ్రహించి సభాసదు లెల్లరును తమ యనుదినజీవితమునం దాచరణలో బెట్టవలసినదని హితోపదేశ మొనరించి నాటకసామాజికులను ఆకర్షించిరి.

ఈ నాటకప్రదర్శనమునందొక నూతన విశేష మేమనగా గౌరవవటుంబములలోని ఘరానా స్త్రీలుకూడ పాత్రలనుధరించి నాటకరంగమునకు వచ్చిరి. ముప్రసిద్ధులకు లగు శ్రీయుత టి. రాఘవాచారిగారి సతీమణిగూడ నాటకరంగమునకు పాత్రధారిణియై విచ్చేసిరి. పురుషులకే స్త్రీవేషములను వేయుటచే నాటక ప్రదర్శనముయొక్క జీవకళ నశించుచున్నదనియు పురుషునియొక్క సహజాత్మస్వప్రకృతి నశించుచున్నదనియు స్త్రీలుకూడ గౌరవహీనలెనుండ నాటకరంగమునకు రాదగుననియు రాఘవాచారిగారు ప్రపంచమునకు బోధించుచుండగాక తామె యీ విషయమందు మ ర్గదర్శకులై వెలసిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

కర్ణాటకము-గాంధిమహాత్ముడు

బెంగళూరు, జూలై 11:-గాంధిమహాత్ముడు అచిరకాలములోనే కర్ణాటకమునందును మైసూరునందును పర్యటనమును ప్రారంభించును. తత్సందర్భమున కర్ణాటకమున కద్దరు ప్రచారముకొరకు రు 45 వేలకు వెచ్చించుటకు ఆ భారతం సంఘమువారి రంగీకరించిరి. ఈమొత్తముతో కద్దరు తయారుజేయించి ప్రజలకు విక్రయించుటకు వివిధగ నేర్పాట్లు జేసెదరు, (ఆ. ప్రె.)

రాజేంద్రప్రసాదుగారి సంచారము

వారు 16 వ తేదీని గుంటూరులోను, వీవారు నాయకులగు శ్రీ ముత బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ గారు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో సంచారముచేయుటకు దయతో నంగీకరించిరి

17 జూలై తునిలోను 18-వతేది రాజమండ్రిమీదుగా కిరాంగరముచేరి ఆకోజు మరువాడు కిరాంగరములోను 20-వతేది సాయంత్రం విశాఖపట్టణములోను 21-వతేది ఒంగుళూరులోను గడుపుదురు. శిశిమాంధ్రదేశమున, ఇతరపట్టణములను వ్యవధిచాలక వదలవలసి వచ్చినందులకు చింతిల్లుచున్నాను. వారు త్వరగా వీచారు చేరవలసియున్నది. ఖాదీ ఆభిరూప లందఱు వైఫల్యములలో వారిని కలియవచ్చును నంద్యాలి, కర్నూలు ప్రాంతములవారు గుంటూరులో దర్శించవచ్చును. వీరైనవోట్లకు రాగోచనము.

గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రి

కార్యదర్శి, ఆంధ్రకాళా చరికాసంఘము.

దక్షిణ యిండియా కో-ఆపరేటివు

సంఘము లిమిటెడ్

వే. రామదాసుగారు అధ్యక్షులు

మొన్న జరిగిన సాడిండియన్ కో-ఆపరేటివు ఇన్స్టిట్యూటు లిమిటెడ్ యొక్క వార్షికసమావేశములో గాల్ వేవన రపు రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగాను 2 రామబాధు (ఆఫ్ఫోకేటు) గారు ఉపాధ్యక్షులుగాను యున్నారనిబిది,

తిరిగి శాసనసభయెన్ని కలా?

ప్రస్తుత చెన్న పురిశాసనసభ రద్దుచేయబడునను వదంతి

సుంతివర్ణమువారి నిశ్చయము

మంత్రులు తమచర్యల సమర్థించుకొనుటకు ప్రచారమును సాగించు ప్రయత్నములు

మదరాసు, జూలై 11-త్యరలో ప్రస్తుత చెన్న పురి శాసన సభను రద్దుచేసి, తిరిగి ఎన్నికల జరుపు నూచనలు ధృవపడుచున్నవి. కాంగ్రెసు పక్షమువాగును, జస్టిసు పక్షమువాడను గలిసి, స్వతంత్ర జాతీయపక్ష మంత్రులగ్రూపువారి సెలవునెడల ప్రస్తుత శాసనసభను రద్దుచేసి తిరిగి ఎన్నికలను జరిపించి ప్రజాభిప్రాయమును గమనింపటకు మంత్రులగ్రూపు వారను ప్రభుత్వము వారను నిశ్చయించుకొనినట్లు తెలియకమున్నది. జస్టిసు పక్షమువారు గావించు చున్న విమర్శలకు ఖండించి తమర్యల సమర్థించుకొనుటకు మంత్రులు నిశ్చయించుకొనిరి.

ప్రధాన మంత్రియగు డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు ఈ కారము ఉదకమండలమును తేరినపిమ్మట స్వతంత్రజాతీయమంత్రి పక్ష పక్షంల సమర్థించుటకు రాష్ట్ర మండలముల ప్రచారమైనట్లుకు బయటపెట్టెదరు. వీరు ద్వితీయో బహుళవిభాగమునందు ప్రచారమును ప్రారంభించెదరు. (ఆ. ప్రె)

జస్టిసు పక్షమువారు కాంగ్రెసులో జేరరు ఉదకమండలము, జూలై 10- కోయంబత్తూరులో బ్రాహ్మణేతరసభ వేళము ముగిసినపిమ్మట, పానుగల్లు రాజాగారు గవర్నరుగారికి ధర్మించిరి తెలియచున్నది. పానుగల్లు రాజాగారు గవర్నరుగారితో సంభాషించుచు, తానుగాని సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారుగాని కాంగ్రెసుపక్షములో జేరమని చెప్పి రనిగూడ తెలియచున్నది. (దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

జస్టిసుపక్షము - కాంగ్రెసు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారి అభిప్రాయములు రాజు మహేంద్రవరము, జూలై 12: జస్టిసు పక్షము వాడు కాంగ్రెసునందు చేరుటకు గావించుకొనిన తీర్మానమును

గురించి ప్రశ్నింపగా, శాసనసభ్యులగు కె. వి. ఆర్. స్వామిగారికి నుడివిరి

తమను ధిక్కరించి స్వతంత్ర మంత్రివర్గము నేర్పబడినందులకు గవర్నరుగారికి గూఢాచరమును నేర్పబడుటగాను జస్టిసుపక్షమువారు కాంగ్రెసులో జేరుటకు తీర్మానించుకొనినను వాదనను నే నెంతమాత్రమును విశ్వసించను. కోయంబత్తూరు తీర్మానమునకు పానుగల్లు రాజాగారే కారణము ద్వంద్వపరిపాలనను సాగించుటలో ఎంత అమానుషమల భరింపబడియుండునో పానుగల్లు రాజాగారికి బాధగ దెలియదు. పరిస్థితులు మారినవి గనుక, తన శాసనసభలో మంత్రివర్గముని స్వీకరింపనని పానుగల్లు రాజాగారు మొదలుపెట్టెదరు చెప్పును నేయుండిరి. వారావిషయము నెప్పుడును చాచిపెట్టలేదు రాజాగారిట్టి యభిప్రాయముల గలిగి యున్నను వారిపక్షమువారు మాత్ర మంతముందుకు జనుటకు అంగీకరింపకపోయిరి. జస్టిసుపక్షమువారు కాంగ్రెసులో చేరుట కెంతస్వార్థత్యాగమొనర్చినో ఈతీర్మానములన స్పష్టముగ దెలియజేయు ఇకమిద జస్టిసుపక్షమువారు మంత్రిపదవులకొరకు ప్రాకులాడఁన్నమాట. కాంగ్రెసు జస్టిసుపక్షములు రెండును ఏకముగా నిడి, మనర మ్రొక్షన కప్పటికిని మోక్షము లేదు. అట్టి సుమారు ర మిపు డెరుదెంచెను.

సర్ కె. వి. రెడ్డి, సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు మొదలగు జస్టిసుపక్షముల ప్రతిపక్షాలవైఖరిని గురించి ప్రశ్నింపగా స్వామిగారు ప్రత్యుత్తరమొసరును కోయంబత్తూరు సమావేశము వారు గావించినవర్ష తమకు లాభకరముగ నుండునా ఉండదా యను విషయమునుగురించి వారు తటస్థులయియున్నట్లు లెన్నుచు నుండిరి వారు తమ పక్షమువారి అభిప్రాయ మెట్లు లెన్నుచున్నారని ము దుపట్టి జూచుచున్నార. తమనిక ఎవ్వరు బలపరచువారు లేరని దోచినపుడు తెరచాపనువిప్పి ఎటువైపు గాలివేస్తే ఆవైపున బైదరు అనినుడివిరి. (ఆ. ప్రె)

కాంగ్రెసు జస్టిసుపక్షము

(అంచె శివయ్యగారు, యీమని)

కోయంబత్తూరులో అవసర బ్రాహ్మణేతరసభ జరిగినది. అందు జస్టిసు పక్షము కాంగ్రెసు నందు జేరుట, ఖద్దరు ధరించుట, కాష్ఠీయ స్వాతంత్ర్యము వచ్చుననుక మంత్రి పదవుల స్వీకరింపబడుట మొదలగు తీర్మానములు చేసిరి. ఈ తీర్మానములు విని ఆనందించినవారలలో ప్రముఖుడను నేనీ. ఈతీర్మానములు ఆధిక సంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడినవి. వ్యతిరేకులు అల్పసంఖ్యాకులు.

బ్రాహ్మణేతరద్యమము

ఉదయించి కొన్ని వత్సరములు అయినది. నాయకులు గలిసిరి. పుష్కల తత్వమేమి. సర్వసమత్వము ఇచ్చుదిసాధ్యముగల యెట్లు! బ్రాహ్మణాదుల బ్రాహ్మణ్యద్వేషము బ్రాహ్మణోద్ధ్యోగములకై పోటీ పీటీకలన అభివృద్ధికి రాగలమని యెంచిరి యీ విధానమే ఉచితమైనదని యొక్క మైనని అభివృద్ధి కరమని తలచి మన నాయకులు అవలంబించిరి. 7 వత్సరములు గ అభివృద్ధిగ కానుపించెను. యీ ద్వేషగీతమువాడులవలన లభించిన జయము, అభివృద్ధి బుద్ధున ప్రాయమైనది. బ్రాహ్మణేతరద్యమాభిమానినిగానీ, ద్వేషించువాడనుగాను నేను కూడా బ్రాహ్మణేతరుడను. మన నాయకులు 7 వత్సరముల అనుభవములన లోటును కనుగొన గలిగిరి. ఈవిధానము నాను నచ్చక పోయినందున ప్రవేశించలేదు. ఈ విధానములో మార్పులు కలుగుట దేశమునకు ప్రజలకు అందు బ్రాహ్మణేతరులకు శ్రేయస్కరమని నమ్ముచున్నాను. కాగితములపై తీర్మానములు ప్రయోజనముగావు నాయకుల అనుచరుల భావపరివర్తనము కావలెను.

జస్టిసు పక్షము

బ్రాహ్మణేతరద్యమ జనితమైన రాజకీయపక్షముయొక్క పక్షము తురింటిలో బోవక 7 వత్సరములబాటపొయ్యెను పొంది విజ్ఞాన దీప్తి నభ్యవించుచున్నది. యీ పక్షము విధానమునకు బ్రాహ్మణేతర పుష్కల విధానమునకు భేదము లేదు. మేము మాత్రము బ్రాహ్మణేతరులతెరపున నడుపుదురు పూర్వమాత్రము యీ జస్టిసు పక్షమువారిలో కొందరిది. యీ పక్షమువారు అభివృద్ధి యెట్లు అని దీర్ఘ ముగించిచాించి కావలెనని ప్రభుత్వభాగ వతులైరి. కృత్రిమ తంత్రములవలన యీ పక్షమునకు కలిగిన విజయము, అభివృద్ధిలు తులభంగరములుగాని శాశ్వతములు కాలేదు. యీపక్షము యీ రాష్ట్రముననే మొలకెత్తినది. యిక్కడనే కీడించ నారంభించినది. ద్వేషగీతమును పాడినందులన ప్రయోజనము యెంత కలిగిన నాయకులు గ్రహించి లోటును సంస్కరించి నడవినచో జయము పొందగలరని నాకు నమ్మకముగలదు.

కాంగ్రెసు

యొక్క ముఖ్యాశయములు స్వాతంత్ర్యములు జస్టిసు పక్ష ముఖ్యాశయములు స్వాతంత్ర్యములు. ఈరెంటికిని హస్తముక కాంతరములేదా కనుపడుచున్నది. కాంగ్రెసునందు వ్యక్తిసంఘ మతము రాష్ట్రములకు ప్రవేశించ తావుగలదు కాంగ్రెసు ఆఖిలభారత సంఘ. దానివలన నే మనము స్వాతంత్ర్యము దేశమునకు సంపాదించవలయును యింతినరకు రాజీన హక్కులు చానివలననేనని తెలుసుకొనుచున్నాము. యీ సంఘయే స్వాధీన భారతమునకు పార్లమెంటు కావోవుచున్నది. త్యాగధర్మము నలంబించిన కాంగ్రెసునందు స్థాన మాక్రమింపగలదు. కాంగ్రెసును నడికినవారు అందరిలో బ్రాహ్మణేతరులు చాలామంది గలరు. కాంగ్రెసు వాతావరణము సర్వధర్మ అహింస త్యాగములకు ప్రాముఖ్యము యిచ్చుచున్నది. యీ ధర్మములు అనలంబించి కాంగ్రెసులో సక్రమాంతరణజరిపినచో స్వాధీన భారతము లేజోవంతముగా ప్రకాశింపగలదు. భారతజనని కన్నీరుకుడిచి వోచార్చినచో సత్పుత్రులయ్యెదరు. భారతీయ కష్టములు తొలగినందుకు సంకల్పించగలరు. తన పుత్రుల కక్షి సామర్థ్యములబాచి పుష్కలగలరు. యిటుల జరుగునాయని యీ బ్రాహ్మణేతరు డెమోక్రాటులుచున్నాడు. కాలము బ్రహ్మ స్వరూపము వ్యక్తి సంఘదేశము నుతములన్నియు కాలప్రవాహ మున బడిపోవలసినవే. బ్రాహ్మణేతర నాయకులు తాము ఆవలంబించిన యీ నూతనవిధానములవల జయముపొందెదరుగాత కాంగ్రెసులో చేరి ద్వేషగీతములుపాడిన ప్రయోజనము యెప్పటియుండు చూడవును. యిది యుత్తరవిషయ కథాబ్రము. ఆ మెరికాప్రెసిడెంటు విల్సన్ మహాశయుడు ప్రకటించిన స్వయం నిర్ణయ మూత్రమువలన అన్ని దేశములు జాతులు మేలుకొని పున్నవి. కుత్సికరాజనీతికొవిరులుజేయు మంత్రాంగములు పాదులలేదు. దేశమునందలి ప్రజలకు రాజకీయ విజ్ఞానము కాలక్రమమున పరిచయమగుచున్నది. విమర్శనాక్షేపక కలుగుచున్నది. రానురాను విద్యావాదములకు తావులేక పోవుచున్నది. గాన నాయానలహలముకూడ దీర్ఘ విమర్శనా దృష్టితో ఆలోచించెదరు గాక!

నాగపురసత్యాగ్రహము

అ. భా. జాతీయోప సంఘసభ

అన్నపూర్ణయ్యగారి తీర్మానము

రాజు మహేంద్రవరము, జూలై 10: రాజోవు అఖిలభారత జాతీయోప సంఘసభయందు వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారి క్రిందితీర్మానము నుపపాదించెదనని నోటిసు కొనగిరి.

“నాగపుర ఆయుధకాసన సత్యాగ్రహమునుగురించి గత అ. భా. జాతీయోపసంఘ సమావేశము వారు గావించిన తీర్మానమును కార్యనిర్వాహక సంఘమునా రావరాలలోనికి దేనందుకు విచారించుచు ఈ ధర్మవారిటుల తీర్మానించుచున్నాడు. (1) ఆయుధకాసనమును దౌర్జన్యరాహిత్యముగ నల్లంఘించుట సత్యాగ్రహతత్వమునకు విరుద్ధముగాదు. (2) ఆయుధముల ధరించుటకు ప్రతిభారతీయునకును హక్కుగలదు (3) నాగపుర సత్యాగ్రహోద్యమము వధుర సత్యాగ్రహోద్యమము సంపూర్ణముగ దౌర్జన్యరాహిత్యమైవది. జెయిలులో బాధ లనభవించుచున్న నాగపుర సత్యాగ్రహ నాయకు డగు అనారీగారి నీసభవాదు హృదయపూర్వముగ నభినందించుచు, దైర్యసాహసములతో నీ పోరాటమును సాగించుచున్న నాగపుర వధుర సత్యాగ్రహుల నీ సభవారు ఆభినందించుచున్నార. అంతియగాక, కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు వెంటనే ఈ యుద్యమమునకు అధ్యక్షమువహించి స్వరాజ్యము వచ్చునరకు సాధ్యమైనపుడెల్ల ఇతర ప్రాంతములందు గూడ ఇట్టి యుద్యమముల నేర్పరుపవలసినదని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు” (ఫీ. ప్రెసు)

మీకార్దురము, జూలై 10: చరాసను దొంగతనముగ సంగ్రహించి అయ్యుచున్నట్టి సుంపులో మువ్వరకు రి నెలల కరివరకమును 500 రూపాయల జరిమానాయు విధింపబడెను ఇరువురు ధిడుకగావించబడిరి. (ఫీ. ప్రెసు)

చైవాకు భారతవైద్య

సహాయకదళము నంపుట

ప్రభుత్వమువారి ఆదంకములు

గుజరాతు రాష్ట్రీయమువారి భూరివిరాళము

అహమ్మదాబాదు, జూలై 11: చై నాకు వైద్యనేవాదదళము నంపుటకు ఏర్పాటుచేయుటకుగాను హిందుస్థానీ సేవా దళమువారికి రు 50,000 ల నొసగుటకు గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

ప్రభుత్వ ప్రతికూలవైఖరి

హుద్దీ, జూలై 11: చై నాకుపంపబడు వైద్యనేవాదదళమునకు పానుపొద్దుల నొసగవలసినదని హిందుస్థానీ సేవాదళమువారు పెట్టినదడఖాస్తు ప్రభుత్వమువారు రవలించిన ప్రతికూలవైఖరినిగురించియు ఈవిషయమై టి. సి. గోస్వామిగారి కిది ప్రభుత్వమువారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గురించియు హిందుస్థానీసేవాదళ. కార్యదర్శియగు డా॥ ఎన్. ఎస్. హర్షికగారు ప్రీ. ప్రెసు విలేఖరితో నిలుసునుడివిరి.

వైద్యనేవాదదళము వెడలుటవలన చై నా రంగములందు గుజర ఫలితము సుగురించి ఆలోచింపవలెనని చెప్పెటలో ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము నాకర్థమగుటలేదు. వైద్యసహాయమునర్చుటకు కొలదిమందిని పంపుట చాలస్వల్పవిషయము. ఇంతమాత్రమన గుజుభారతము లేమిటి! ఆకాశములు విరిగిపడు వా! వైద్యనేవాదదళము బాధితులకు వైద్యసహాయ మొనర్చువలెనకు దయాద్రావిత్తముచే జయిచున్నది. అదళమును చై నాకు వెళ్లనిచ్చి ప్రభుత్వమువారు వికాల భావమును గన్పరచెదరని నమ్ముచున్నాము. మానవజాతిమెలగురించి ప్రభుత్వమువారికి విశ్వాసముగలిగి పానుపొద్దుల నిమ్మరకు మే మూరకొనము. ఈలోగా వైద్యనేవాదదళము నంపుటకు అవసరముగ విరాళముల పనులు చేయుటకు ప్రతివారును పూనుకొనవలెను.

(ఫీ. ప్రెసు)

మహాత్ముని

పర్యటనము

శ్రీమద్భగవద్గీత

గాంధీమహాత్ముడు నేటిది న మునుండియు మైసూరురాష్ట్రమునందు పర్యటనము నలుపునని తెలియుచున్నది. తిరిగి పర్యటనము నానందించుటకు ఈ సందర్భము మహాత్మునికు అభింది నందుకు, ప్రజలు పరమేశ్వరుని కేతయు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల నిర్వహించుచున్నారు. మహాత్ముడు కొంతవరకు స్వస్థదేవులను, పూర్వపు ఆంగ్లేయులను పొందలేదు. వెనుకటి దారుణము గాని పట్టుకయుగాని గనుపించదు. అందుచే సంతత ప్రయాణము నలుపుటకు వెనుకటివలె నిపుడు సాధ్యపడదు. మహాత్ముడు తొక నెలదినములపాటు మైసూరులో దిరిగి, బెంగళూరునగరముచే రెడరట. ఆ పిమ్మట తమిళనాడులో పర్యటనము సలిపెడరట. ఆంగ్లేయు లెన్నగ నుండువో, ఆంగ్లేజేతమునకు జనవరిమాసములో రాగలరని తెలియుచున్నది. మహాత్ముడు జేక్కడనున్నను, అక్కడనుండి కద్దరు సంవేతము వెలునడుచునేయుండును. జనసామాన్యమున కుద్వేగము జరుగుచునే యుండును. శారీరికతక్తి క్షీణించుటచే, గాంధీమహాత్ముడు అన్ని ప్రదేశములకును రాలేకపోయినను, ప్రజ లెల్లరును మహాత్ముని సంవేతమును నిర్వహించుటకు బూను కొనవలయును. బెంగళూరులో నిటీవల కద్దరు ప్రదర్శన సందర్భమునం దుపన్యసించుచు, జన సామాన్యపు కష్టములు తలపుచువచ్చి, గద్దవకంతు డయి అశ్రుపూరితనయచుడై, మహాత్ముడు మాటాడజాలకపోయెను. జనసామాన్యపు దుర్భరస్థితి గాంధీమహాత్ముని కనులయెదుట నెల్లపుడును బాడగట్టుటచేతనే, కద్దరును గూర్చి అతడెప్పుడును మొరపెట్టుచుండును.

మహాత్మునివలె జనసామాన్య సౌభాగ్యము కొర కెవర పరితపించుచుండువో, వా రెల్లరును కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడకపోయెను. ఇక్కార్యమును ఎల్లరును నిర్వహించినగాని, కొనసాగు నటగాదు. శ్రేష్ఠు లేది యాచరింతువో తదితరు లును దాని నాచరించెదరను గీతావాక్యము ననుసరించి, దేశనాయకులు తాము నూలునడుకుదు కద్దరును ధరించినగాని, సామాన్యజనులును ఆ మాద్యము ననుసరింపదు. విస్తృతమయిన యాయాచారమును ప్రజలలో తిరిగి ప్రవేశపెట్టవలయును. కద్దరు ఎటుల నాశన మొందింపబడెనో, పండిత మదనమోహాని మాళవ్యాగారు దెలిసిన యుదాత్తము బట్టి గ్రహించవచ్చును. కద్దరుతోనే దేశ సౌభాగ్య ముతరించెను. కద్దరు జనసామాన్య

స్థితిని చక్కబరచుచు, దేశ ద్రవ్యమును వెలుపలకు బోసేయకుండుటయగాక, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికిగూడ అనుకూలించగలదు. ఇట్టి స్థితిలో కద్దరుకు అన్ని పక్షములవారును అన్ని సంఘములవారును తోడ్పడుట యత్యావశ్యకము. గాంధీమహాత్ముడు దేశ వాయుకత్వమును నిర్వహించుట లేదని తలంపవలదు. ఏది శాశ్వత లాభకరమో, ఏది వివాదముల కతీకమో, ఏది సంతత శాశ్వతాస్థానమును పురికొల్పునో, ఏది స్వరాజ్యమునకు అడుగు బునాదుల నాటనో, అట్టి ప్రయోజనము నకై గాంధీమహాత్ముడు సర్వశక్తులను ధారబోయుచున్నాడు ప్రయోజనరహితమున పాక్షికహములతో అటు పట్టానుటలేదు. స్వత్ర రాజకీయ చరిత్రను వ్రాయుట తలపించువో, గాంధీమహాత్ముడే ప్రజాశక్తిని బలపరచుచు, స్వరాజ్యాగవనమునకు తోడ్పడెనని, చరిత్రకాండకు వ్రాయక మానడు మహాత్ముడు రాజకీయ విషయములను విచారణ ననునూహ ప్రయయని దెలుపకమానడు. గాంధీమహాత్ముడు స్వత్ర రాజకీయంకోశమునందు పట్టానుట మానినవిమ్మట, దేశమున జరిగిన యభివృద్ధి ఏమయినగలదా? శాసనసభలలో జరిగిన కార్యములవలన, దేశమునందు ఉత్సాహము ప్రబలెనా? పరిస్థితులు నానాటికి తీసికట్టులోకి రాలేదా? నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించు వారు అధికముగ బయలుదేరిరా? శాసనసభల వెలుపల ప్రజలలో స్వరాజ్యప్రబోధ మధికముగ గలిగెనా? శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రజలు సంసిద్ధులు గావించబడిరా? లేదని తెప్పనచ్చును. అట్టి స్థితిలో, మహాత్ముడు స బ ర్మ తి ఆశ్రమములో గూర్చుని జరిపిన కష్ట విన్యాసకార్య మొక్కటి నే దేశమునకు నిజముగ లాభించెననుటకు సందియము లేదు. అందుచే మహాత్ముడు డిప్టికిని, నిజమగు రాజకీయ వ్యవహారములను విడువలేదు. అందుచే రాజకీయ సంస్కర్తలుగూడ మహాత్ముని సత్ప్రభుత్వములకు తోడ్పడుట లాభకరము త్వరలో దేశమునం దనుకూలపరిస్థితు లుదయింపకమానవు. ఏది లాభకరమో, ఏది శాశ్వత ప్రయోజనకరమో, ఏది అడంబరమో, ఏది కేవల పటాలోపమో, గ్రహించగలశక్తి ప్రజలకు చేకూరగలదు. మహాత్ముడు సంపూర్ణ స్వస్థదేవుడై దేశాభ్యుదయము నకయి సంతత కృషి నలుపునటుల, పరమేశ్వరుడనుగ్రహించు గాక!

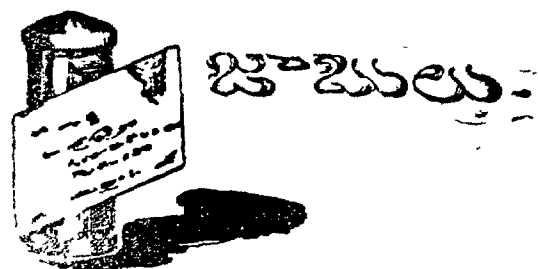
దర్బారులకు బోక తప్పదా?

కృష్ణాకల్పెరుగారి యభిప్రాయమును బట్టి, దర్బారుల కాహ్వానింపబడినవా రెల్లరును, వెడలక తప్పదని దోచుచున్నది. ఇట్టి సూత్రము గలదని, యిదివరకు ప్రజలెరుగరు. బిరుదులను ప్రసాదించుటకు, కల్పెరుగా రిటీవల నొక దర్బారును గావించిరి. పిలువబడిన వారిలో దర్బారుకు వెడలనివారికి కల్పెరుగా నొక లేఖ నంపిరట. జబ్బుగనున్నగాని, ఊరిలో లేకున్నగాని దప్ప యితర, సందర్భములలో దర్బారుకు బోకుండుట అసాధారణమనియు, అట్టి వారు తాము రానికారణమును దెలుపుట మామూలనియు, లేఖలో సూచించిరట. ఇక ముందు పిలువబడినవా రెవరయినను రాక, కారణమునను దెలుపని యెడల, ఆహ్వానమును నిరాక

రించుటల భావించబడునని, కల్పెరుగారు మందలించిరి. ఇది ఎట్టి ఉత్తరువో తెలియకున్నది. దర్బారులకు హాజరుగావలసిన బాధ్యత పురవాసుపై గలదని తలంపజాలము. దర్బారులకే గాదు, మరి మే యితర సభల కయినను ఆహ్వానము చేరిన మాత్రాన, హాజరుగాక తప్పదా? కారణమును తెలుపక బోయినంతమాత్రాన, రాని వారు నిందాద్భులగుదురా? బందరు హైకోర్టువేకిగ వారణాసి సుప్రహ్యుక్తం పాతులుగారు కల్పెరుగారికి తగు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. కొంతకాలము నుండియు బిరుదులసభలకు హాజరుగ ఆచారము తగ్గిపోయినది. బిరుదులనిన, లక్ష్యము తగ్గినది. హిందూదేశమునందే గాక ఇంగ్లండునందుగూడ ప్రభుత్వమువారు బిరుదుల నిచ్చుపద్ధతిని మానుట యవసరమను నిభిప్రాయము వ్యాపించుచున్నది. దేశసేవ జేయువారి లనేకులు ప్రభుత్వసన్మానము విడుముటలేదు. బిరుదుల బడయువారిలో ఎలు పుకునలిపిన దేశసేవపద్ధియో బోధపడికున్నది. బిరుదులను తిర్యంపవలె నను పక్షమువారే గాక, తదితరులలోనూడ బిరుదులనిన లక్ష్యము తొలగినది. పూర్వమునలె బిరుదులుగలవానికిపుడు సంఘములోగలిగెడి ప్రత్యేకగౌరవ మేదియు కనుపించదు. అట్టితెరి, సుప్రహ్యుక్తం పాతులుగారు సూచించినటుల, జబ్బుచేయుటయు, ఊరిలో లేకపోవుటయు మాత్రమేగాక, బిరుదుల ప్రదానపు పద్ధతిపట్ల గల ఏవగింపు గూడ దర్బారులకు హాజరు గాకపోవుటకు కారణముగావచ్చును. హాజరు గావోవుటకు కారణమును వ్రాసిన వ్రాయవచ్చునుగాని, వ్రాయకపోవుట లోపముగానేరదు. అట్టివారు మెం మోటులు చేతనేమి, ఉపేక్షచేతనేమి, రాజాలమని బడులు వ్రాయకుండునెడల, అధికారు లంతటితో యూర కొనుట మేలు. అధికారులదృష్టిలో, హాజరుగట విధిగావచ్చును గాని, ప్రజలదృష్టి కట్టివిధి గోచరింపదు. ఇకముందట్టి చర్యలకు కల్పెరుగా రెడమి య కుండురని తలచెడము.

మూడున్నరకోట్ల వినియోగము

రాష్ట్రకప్పముల రద్దవలన, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు మూడున్నరకోట్ల రూపాయిలు మిగులును. ఏని నెటుల వినియోగింతురని ప్రశ్నింపగ, చాల భాగము మంత్రులకే యొసగబడుననియు, శాసనసభవారు సూచించువిధమున వారు ఖర్చుపెట్టుట మేలనియు, లా మొబరుగారు తంజావూరులో ముచ్చటించిరి. మద్రాసు మెయిలుపత్రిక యా విషయమై వ్యాఖ్యానము జేయుచు, శాసనసభ వారికి విచక్షణనిచ్చుట హానికర మని నిన్నటి దినము వ్రాసెను. శాసన సభ లనిన ఆంగ్లో హైందవ పత్రికల కెట్టి గౌరవము గలదో యిందు నుబట్టి యూహించవచ్చును. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక మరియొక సలహానుగూడ మంత్రుల కొనగుచున్నది. ఎవ రెంతజెప్పినను, మద్యపాననిషేధము నిమిత్త మింసామ్ము వినియోగింపగూడదని గోరుచున్నది. మద్యపాననిషేధ మవసరమని ప్రజలు దెలిపినపుడు, డబ్బులేదని ఆంగ్లో హైందవపత్రిక లాడేపించుచుండును. సామ్ము దొరికినపుడు, దీని త్రింద డబ్బు ఖర్చుపెట్టగూడదని దెలుపుచుండును. మెయిలుపత్రిక బెదిరింపులను లక్ష్యపెట్టక, మద్యపాననిషేధ సంస్కరణము కొనసాగుటకై తగు

గంటూరుమండల జాతీయవిద్యాలయము-తెనాలి

శ్రీయుత జాగ్రత్త బూడిద కుప్పకూర్చి చాచరిగారు గంటూరు మండల జాతీయ విద్యాలయమునకు 116 రూపాయలు విరాళము పంపిరి.

గ. శ్రీరామకృష్ణయ్య, అధ్యక్షుడు.

శ్రీశారదానికేతనము - గంటూరు

శ్రీశారదానికేతన భవననిర్మాణమునకు, పోషణమునకు, ఈ క్రింద ఉదహరించబడిన భూమివిరాళము లొసంగబడినది.

మొదటి భూమి 500 లు, చదవలకు నాగమామరావుగారు, పేరుకలపూడి రు. 500 లు, శ్రీ పుల్లారాణిగారు రు. 116 రూపాయలు, యండ్లూరి చినవీరయ్యగారు, మాచనరం, తనవూరై వివాహసందర్భమున రు. 116 లు, శ్రీ ఉమామహేశ్వరరావుగారు, జబ్బర్లపూడి రు. 116 లు వీరు ప్రైవేట్ విద్యాలయమునకు కనుపరచిన ఆభిమానము ఎంతయు ప్రశంసనీయును.

పున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ, కార్యదర్శి.

పశ్చిమ కృష్ణామండలవాసలకు విజ్ఞప్తి

కాంగ్రెసులో చేరదలచిన పశ్చిమ కృష్ణామండలవాసులు కాంగ్రెసు క్రిడమీద సంతకంచేసి స్వయంగాగాని యితరులవారాగాని వందా నాల్గొంతులు చెల్లించి నాల్గొంతు పొందవలెనేగాని ఇతరులు అనేకులనదను పున్న పాత రకీదు పుస్తకములను నా అనుమతి లేకుండా సంతకము చేసి యిచ్చిన రకీదులను కాంగ్రెసు పక్షముగా అంగీకరించబడదు. రకీదు పుస్తకములు కావలసినవారుగాని కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరదలచినవారుగాని గవర్నరు పేరుతో పున్న కాంగ్రెసు ఆఫీసులో ఉదయం 11 గంటల వరకు సాయంత్రం 4 గంటల వరకు వచ్చి వందా చెల్లించి మెంబరుగా చేరవచ్చును.

పశ్చిమ కృష్ణామండల కాంగ్రెసు కార్యస్థానము గవర్నరుపేరు-తెనాలి } కా. మధుసూదనరావు కార్యదర్శి

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాపీఠము-కొవ్వూరు గోదావరి తీరము

ఈ సం॥ రం ఈ విద్యాపీఠమునుండి శిరోమణి ప్రిమి నరి పరీక్ష కిద్దరు, సంస్కృత విద్యాకృషిమిసరి పరీక్షకు అయిదుగురు, యంట్లన్న పరీక్షకు 9 మందియు మొత్తము 16 మంది పరీక్షలకు పంపబడిరి వారిలో శిరోమణివిద్యార్థు లిద్దరున్నా, విద్యాకృషి విద్యార్థులు ఇద్దరున్నా, యంట్లన్న 6 విద్యార్థులు ఎనమంతులన్నా మొత్తము పన్నెండుమంది యుత్తీర్ణులునారని తెలియపర్చుట కానందించుచున్నాము. గత సం॥ రంలోవచ్చు శిరోమణి విద్యాకృషిమిసరి తరగతులు రెండునుగాక శిరోమణి, విద్యాకృషిమిసరి తరగతు లను నూతనముగా యీ సం॥ రం తెచ్చి పదిరు పన్నెండు మందిని యితర విద్యార్థుల నిద్రలేపి చేర్చుకొని విద్యాశాల నడపుచున్నాము.

ఈ విద్యాపీఠమున కిదివరలో విరాళములు సమర్పించిన దాతల ద్రవ్యము సదరువిధముగా సాఫల్యమొందుచున్న సంగతి పాఠశాల కమిటీవారు సదరు దాతలకు వందనములతో నివేదించుచున్నారు.

కొవ్వూరు, } వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు, ప్రసిడెంటు. 10-7-27

పశ్చిమగోదావరి కళావంతుల విన్నవము

మద్రాసు గవర్నరు మెంటులో ప్రధానమంత్రియైన ఆనరబుల్ డాక్టర్ పి. నల్లరాజుగారికి, యల్. యల్. డి. వి. సి. యల్. వారివద్ద గారికి మహాకృప,

పడమటిగోదావరిజిల్లా కళావంతులసంఘము మెంబర్లమైన మేము మీకు మనఃపూర్వకమైన స్వాగత మిచ్చుచు చేయు విజ్ఞాపన.

మీరయ్యగారు మీరు మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారి ప్రధానమంత్రిపదవిని స్వాధీనము చేసుకొని యున్నారని తెలుసుకొన్నాము. వయస్సు, శక్తి, సేవ, యున్నత పదవుల స్వాధీనము కావలసిగాని విశేషమునున్నది. తాము భిక్షువుగ నుండిన సంప్రదంశ్చారము తమ వివాహాది సంస్కారములయందు భిక్షువుగ మాత్రమే బహుళ కౌరవము ఆనందించుచున్నాము.

నిన్ను జాతులని చెప్పబడువారికంటె చాలా కానకబడి బహుగుణి నీతో మా సంఘమున్నది కాని యిప్పుడు మేము మేల్కొలుపుచున్నాము. మా సంఘము బాగుపడుచు గ్రహము మా చించుచు పనిచేయుచున్నవారే నేకులు గలరు. అందు చేస్తున్న పని మన్న శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు, గుడివాడ కాపురం లన. ప. 11 శ్రీ. గుడినేప నల్లయ్యగారు మున్నగువారు చేశమందు పర్యటన మొనర్చుచు సంఘము యొనర్చుచున్నారు. శ్రీమతి తిలకమ్మగారు హిందూయవతి పేరిట పక్షపక్షము నడపించుచు, బాలికలకొరకు చెన్నపట్టావందలి కీత్ పాకోనందు శరణాలయము నడుపుచున్నారని శ్రీయుత సుబ్బయ్యగారు గంటూరులో విద్యాసంఘముపేర కొంత ధనమును (పోగుజేపి సంఘములోని లీడర్లవార్యుడు సహాయ మొనర్చుచున్నారు. ఇతర హిందూవత్సలుకూడా మా కన్నీచిగులతోడ్పడుచున్నారు. కాని గవర్నరు మెంటువారు ఇప్పటికిని మా కౌంట్రీమెంబరులను సహాయము చేయకుండుట బహువిచారకరము.

కాన నో మంత్రచర్య! మీరను, మీద్యారా ప్రభుత్వమువారు మాకు సహాయముచేయ గోరుచున్నాము. మా సంఘమువారికి మద్రాసు శాస్త్రియందును, జిల్లా, తాలూకా యూనియన్ శాఖలలోను, మున్సిపాలిటీలలోను ప్రశ్నోత్తరప్రతినిధ్యము నివ్వకున్న మా కష్టములు మామవారుండరు గాన ప్రాతినిధ్య మిప్పించ గోరుచున్నాము.

మా లీడర్లవార్యులకు నిన్ను జాతులవలెనే యుచితముగ విద్య గలవించుచున్నాము చేయగోరుచున్నాము.

మాకు శరణాలయములు హెచ్చుగ సాపించి గవర్నరు మెంటు సహాయము జేసినగాని సంఘబాధకలను ఆశ్రయము లేదు గాన శరణాలయముల సాపించుచు, నన్న వానికి సహాయము చేయ గోరుచున్నాము.

దేవదాసీ యీనామల ననుభవించువారికి నృత్యముతో సంబంధములేకుండ ననుభవించుట కొకకట్టమును, భౌతికలకు వడపున్నాత్రియందు దింపకుండుట ట్రాక్ కాననున్నా చేయించి సంఘమును గాపాడ గోరుచున్నాము.

మైని ఉదహరించిన వానిని తమ మనస్సునందు దృఢముగ నుండుకొని మీరయ్యకుబడి నుపయోగించి మాకు పూర్తిగ సహాయముచేయ వేరకున్నాము.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కళావంతుల సంఘసభ్యులు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు బడలు మీటిండు

ఈ మీటింగు 12 వ తేదీన జరిగినది. ఇదివరలో యిజిల్లానుగూర్చి కృష్ణాజిల్లాబోర్డు తీర్మానమై పరిశీలనకుండా పడి యున్న టెన్డింగ్ బెటెలనే ఆవరణలోనికి తెచ్చుటకుతనస్కర్మలు చేయడమైనది క్రొత్తపనులు ఏమియు యీ మీటింగులో చేయలేదు.

జిల్లాబోర్డు మీటింగు-ముఖ్యతీర్మానములు ఏలూరులో 4-వ తేదీన జరిగినది

(1) జిల్లాబోర్డు కార్యాలయం రు. 20 లు లోపు వేతనము తీసుకొనువారిందరియొక్క అప్పగింపుగూర్చి విచారించుటకు యీ దిగువవారితో కొక సమీక్షమిట్టి చేయవలెనది.

- (1) అధ్యక్షులు (2) వేగేతన సుందర రామరాజుగారు (3) సోమంచి శివారామయ్యగారు (4) వంకీ రామచంద్ర చౌదరిగారు (5) గంధి వెంకటరెడిగారు (2) శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు వారి హిందూయవతిశరణాలయమునకు గ్రాంటుయిచ్చుటమని కోరగా రు. 200/- యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

(3) ఇదివరలో కృష్ణాజిల్లాబోర్డులో వుండగా చాల కాలము క్రితము కొన్ని హయ్యరులవలె మెంటరి స్కూళ్లకు మిడిల్ స్కూళ్లనుగా చేయుటకు తీర్మానించడమైనది. ఆ తీర్మానమును తెచ్చెబరు కలసుంది అములులోనికి తెచ్చుటకు బడలులో ఏర్పాటుచేసి క్రొత్త మిడిల్ స్కూళ్లను పెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది. ప. 11 బోర్డులో ఏ కొలదిమంది ఆంగ్ల విద్యార్థులలో బోర్డులో ఆంగ్లము మాట్లాడుచుండగా శ్రీయుత కలెండ్రి గంగారాజుగారు యిదివరకు మీటింగులోను ఈ మీటింగులోను ఆంగ్లముననే బోర్డులో మాట్లాడవలెనని అనేకసార్లు చెప్పుచుండిరి. ఇది ముందు మీటింగులనంది అయినా అములులోనికి తెచ్చెవరు గా!

(స్వకీయవిలేఖరి)

వృత్తాంతలేఖలు

శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారికి స్వాగతము

(ఒకవిలేఖరి)

జూలై 10:—దేశపక్షబలమున కేలం పట్టణము నందు జరిగిన ద్వితీయ ఆర్యవైశ్య యువజనసంఘము వహించి శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు జమీందారు యం. యల్. సి. గారు యీనామల ఉపయము కలకత్తామైదులో యేలూరు చేరినారు. వారికి లైలప్రేమనున స్వాగతమిచ్చుట వైపురజులు చాలవంది ప్రేమమును విచ్చేసినారు. మైదు ప్లాటు ఫారమునంద ఆగిన వెంటనే శ్రీ నారాయణరావుగారు తమ మిత్రులనుమంచి చిరునవ్వుతో క్రిందకు దిగినారు. వెంటనే శ్రీయుత మాజీటి రామచంద్రరావు గారును, బుల్లడ్రామయ్యయ్య (శ్రేణిగారును, నారాయణ కృష్ణముత్రిగారును పుష్కామేరరాజుగారును వారిని పుష్కమాలాలంకృతులను జేసిరి. ఆర్యవైశ్య యువజన మహాసభ దిగ్విజయముగ జరిగించి ముఖ్యమంత్రి సాంఘిక సమన్వయ తీర్మానించినందులకు వారిని అభినందించుచు మహాత్మాగాంధీకి జేయుచు జేతే ధ్వజులతోను, కరతాశస్వతులతోను అచ్చట ప్రబలందరు తమ యువవ్యాసమును ఆనందమును జేరిబుచ్చిరి.

ఆర్యవైశ్య యువజనసంఘమువారు ఈక్రింది స్వాగత పత్రము నొసంగిరి.

స్వాగతము

శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు జమీందారు యం. యల్. సి. గారికి

మహాకృప! నమస్కారములు.

దేశకాలపరిస్థితులు బాగాగ ననుకూలించుటకు దేవాలయ మొనర్చి పనులుబయ్యతో ఆనేక పుష్కాదీపములను సందర్శించి తిరిగివచ్చి ముక్తాంబుధింపజేసిన మీకు స్వాగతము.

ఈ పర్యటనముచే మీకుగల యనుభవమును దేశ సేవారాధనకు మరింతోద్వేగు గాత యని భగవానుని ప్రార్థించుచున్నాము.

తమరు సర్వయున్న విదేశీయులను, తమచేయుచున్న సాపింపబడిన జాతీయవిద్యాలయము, తమచే నిర్మించుచున్న నిర్వహింపబడుచున్న పరిశ్రామికాలయములు (Jute and Rice Mills) తమచే పునఃనిర్మింపబడుచున్న ఆంధ్రనాటక కళ తమచే ప్రాప్తిహింపబడుచున్న భద్రానలయము మొదలగు గొప్పసంస్థలు మీదేశసేవార్థికిరెట్లు కలెండుచున్నవి.

ఆర్యవైశ్య యువజన మహాసభాధ్యక్షులుగ నెమ్మోకబడి నేలనందు భుజియుప్రదముగ జరిగించి సంతోషభరితమును ముఖ్యమంత్రియగు రెవెన్యూసలీకర్ శ్రీ పునావాహాది ముఖ్యసమన్వయ, వర్గించి యామోదించుట వైశ్యసంఘము నకు మిక్కిలి మేలనర్పించుచున్నది. మిక్కిలితృప్తి నుచ్చలైన తీర్మానములను నిర్వహింపజేసి మీ రామర్థము నిర్ణయితీయు.

మహాకృప! ఆర్యవైశ్యలోధారక! మీసత్కర్మలైన కార్యదీక్ష సత్సంధిపట్ట ద గూర్చిపూర్వమును నిర్మించిత కరణము దేశసేవార్థికి ఆర్యవైశ్య యువజనుల లోకమునకు మార్గదర్శకంబై వెలయు గా!

మహాకృప! మహాకృప! నేటినుండి మీ యువమంత్రమై మిమ్ములనే మాదిర్చుకొని గొని మీనాయకత్వమున ఆర్యవైశ్యలోకమునకు సేవజేయుటకు పూనుకొనియున్నార మని మా హృదయప్రార్థనకుగ నీ స్వాగతపత్రమును తమకు నివేదించుచున్నాము.

జెల్లు

ఆర్యవైశ్య యువజనసంఘము,

ఏలూరు.

తమకు ప్రీతితో నొసంగిన స్వాగతపత్రమును జ్ఞాపించి యిట్లు యువభ్యంజించిరి.

సోదరులారా!

మీరల్లరు నాయందు మాపించిన ప్రేమగోపరితలకు నానందములు. నాయందేవో గొప్ప విశేషమునుబయ్యులు తెలుచుటకు తమ సహజప్రేమకు కారణము. ద్వితీయ ఆర్యవైశ్య మహాసభ దిగ్విజయముగ జరిగించి శ్రీనామని చిహ్నము నేనెంతయు సంతసించుచున్నాను. మహాసభ జయప్రద

ముగ జగమును నేను నిమిత్తముగాను, అందుకు మిగిలిన
అభివృద్ధియు నే నెంతమాత్రము కైకొనజాలను.
యనున జనము మా సభకు ప్రతినిధులుగ
శ్రేయస్కరమును చేసిన వనరులను జూచుకొనుట ప్రశం
శనీయులు సంఘ సంస్కారములలో ముఖ్యముగ కన్పించి
తంతు వివాహవిషయములో ప్రప్రథమమున కొన్ని అభిప్రాయ
భేదములు కనబరచినను, తీవ్రస్వభావిన పిల్లలు ప్రతిభలం
దరు సరికొత్తవారై వాస్తవములు జరిపి కార్యక్రమము
ను అత్యుత్సాహముతో జరిపించిన సోదరగ్రామీణు లందఱు
యెంతయు వింతయై చూచును. ముఖ్యముగ నెవరినైనా
రేచే ఆహ్వానించుచు గొర్రును తీర్చుచు ఆరంభించి
నమ్మించుచు బాధించు అందరియందును నన్నది. ఈ
ర్యాచరణయందు తమకుగల యుత్సాహము నేరగినను, ఈ
శ్రేయస్కరముల అనతికాలములో వనన సమయ కొన్ని
ముఖ్యసంస్కారములను చేపట్టి నమ్ముచున్నాను."

శ్రీ నారాయణరావుగారు పుష్కలంకృతుడైన పితవ
స్థుభువంశిలో బహులు చేరి. వారి మిత్రులందు మోటారు
కార్లును గుర్రపుబండ్లును ముఖ్యవిధులవ్వారా వారిపంట
నారాయణరావుగారి భవనమునకు జరిగి. అప్పుడు యిష్టాను
సంభాషణలు ఒక ఆరగంబవరకు జరిగినవి అందును అమితా
సంసమయో తమ యి స్వస్థానముల కేరి.

చిత్తూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

గ్రామపంచాయతీ కోర్టు

జూలై 10:—శ్రీయుతులు అబ్బా చెట్టిగారు పై
సంస్థయందలి సభ్యత్వమును వదులుకొనుటచే పక్షపాతిరహిత
లును, రిజిస్టరు ను చేదావనను శ్రీయుతులు కృష్ణమూర్తి నా
యుతుగారు వారీఫానే సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఉద్యోగము మాన్పులు నియమానుకములు

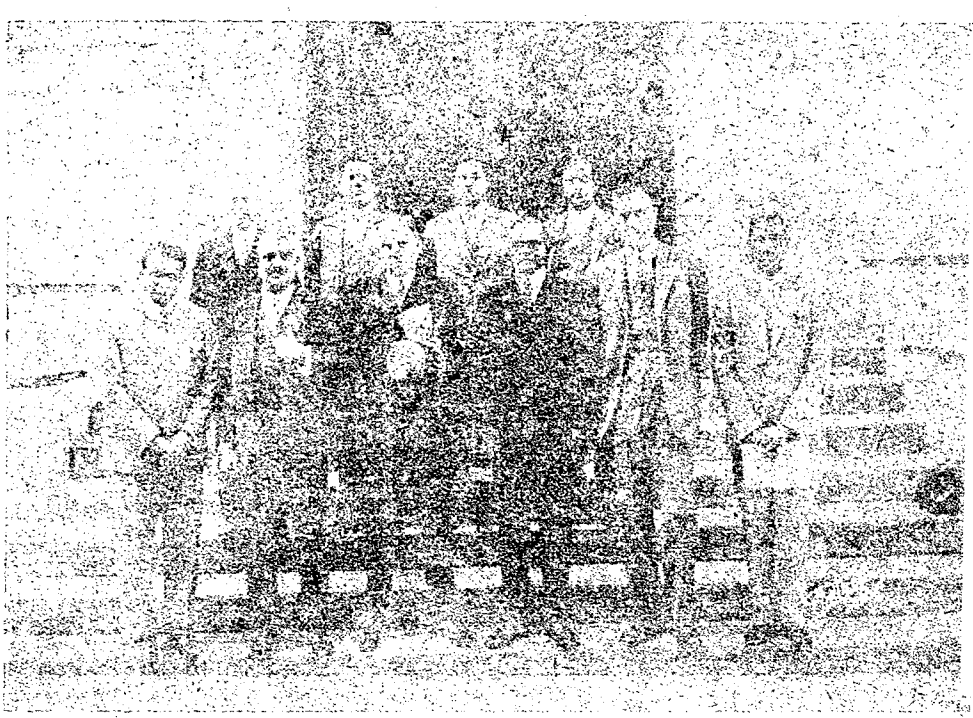
మా పురమునకు స్వేచ్ఛలు మాపియు శ్రీయుతులు
పాట్టి రామయ్య చెట్టిగారు నియమింపబడిరి. శ్రీయుం సోమ
రాజు చెట్టిగారు జనరలు ద్యూటీమీద డిప్యూటీ కలెక్టరుగా
నియమింపబడిరి. ఈ యారోగ్య సుప్రసంగ న్యాయవాదిగాను,
ప్రస్తుతము రాణిపేటలో డిప్యూటీ మునిసిపల్ గారు నందు శ్రీ
యుతులు పి. డి. తులసిరావు ముదల్యారుగారు శ్రీకామేశ్వరము
నకు అడివనల్ డిప్యూటీ మునిసిపల్ గారు నియమింపబడిరి.

విద్యాశాఖ

స్థానికబోర్డు ఉన్నత పాఠశాలయందు చదువలయునని
వినిపించుకొనుచున్న పాఠశాలయందు ఫలములేదనట
చే నాశాఖలపై మరణింపబడుచున్నాడు. ఈమండలములోనం
దురు యాత్రమునకు సమీపమునకు పురునిద్యార్థులకు బహు
టపాఠశాలయందలి ఉన్నతములు సిద్ధమందు ఇట్టి ఉన్నతములు
విద్యార్థులకు లోలగించి, మండలవాసులను విద్యావంతులచేయఁ
దలచినచో నీబోర్డు పాఠశాలయందు సిద్ధిజనుల నేర్పాటుచేయ
వలయును లేక, విద్యాభ్యాసులకు శ్రీ బంగారుపాశ్చాత్ర జమీం
దార్ పాఠశాలను హైస్కూలుగా చేయవలయును. డిప్యూటీబోర్డు
ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీయుతులు బి. మునుస్వామినాయుడు
గారు దీనినిబట్టి కొంత శ్రద్ధవహించుట మేలని తలచు
చున్నాము.

నాటక ప్రదర్శనము

ఆంధ్రదేశమును ప్రఖ్యాతిగాంచుటయు సుప్రసిద్ధ
నటమునకు శ్రీయుతి వి. వెంకటాచార్యుగారిచే నిర్వహింప
బడు శ్రీ బాలసరస్వతీ నాటకసభగారు మాపురముచోకపక్ష
మునుండియు సాంఘికములు పారాజికములగున నుత్తమనాట
కములను ప్రదర్శించి పాదులనానందపరుచుచున్నారు. గతరాత్రి
(9-7-27) నాడు ప్రదర్శనమునకు "కనకతార" యను నాటక
ముత్తంతరసంకరముగ బ్రకటింపబడెను. ఆంధ్రనటశేఖర ఓరు
డాకితులకు శ్రీయుతులు, వల్లూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు
ప్రకారనేన, పాత్రనుధరించి తమ సహజ గాంభీర్యభక్తియులతో
ప్రేక్షకుల నానందపరిచి కనల పాత్రధారి శ్రీ వెంకటా
చార్యుగారు, పండరు పార్థసారథి శ్రీ గుణిపాద్మ రామారావు
గారు, చెంబడివాని పాత్రధారులు శ్రీ గోపాలరావుగారు
ప్రత్యేక ప్రశంసార్హులు స్వస్థులు సాంధ్రబాహుగ బ్రక
ర్తి పడెను కీరానామును పురజులను నాడరింపబడుగాక
యని కోరుచున్నాము

జైహి ఆంధ్రప్రదేశ్ కమ్యూనిస్టు - భారత రాయబారపునభ్యులు

మొదటిసారి (ఎడమవైపునుండి) (1) కె. కురియను, (2) డాక్టరు ఆర్. పి. వరంజపి, (3) సర్
లూయి కర్నూ, (4) సర్ అతులు చటర్జిగారు అగ్రములు, (5) జె. వల్లూరు, (6) జి. డి. బిల్గాగార్లు.
రెండవసారి:—(1) ఆర్. కె. దాసుగారు, (2) జి. నేతుగారు. (3) యస్. లాల్ గారు,
(4) వి. వి. గిరిగారు.

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరి)

కీ॥ శే॥ యర్రమిల్లి వెంకటరత్నంగారు

జూలై 10:—శ్రీయుత యర్రమిల్లి వెంకటరత్నం
గారు యూనియన్ లో వేదీ మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు స్వర్ణ
సులైరని తెలుపుటకు చింతించుచున్నాను. వీరివయస్సు 80
సం॥ ల నరకు ఉన్నది. వీరికాలములో వీరు సుప్రసిద్ధ న్యాయ
వాదులు. బాధకు లీడరు. గవర్న మెంటు ప్లేడరు. బారెస్టర్స్
యేషనుకు అగ్రములు. ఇంకా గ్రామములోని ప్రధానమైన
ఆనరే ఉద్యోగము లెన్నియో చేసేయన్నారను వాతాలూకా
బోర్డునకు ఉపాధ్యక్షులు మూడు కమిటీ కార్యదర్శి మొద
లగు యువోగములకు వీరికాలములో బహుసహకారితో చేసి
యుండిరి. దేహవార్ధక్యము తప్పించేత వెంకటరత్నంగారు 6
శేక 6 సంవత్సరముల కింపు ప్లేడెర్మెంటి మానివేసి ఉద్యో
గముల నన్నిటిని వదిలివేసి ఇంటివద్దనే కాలక్షేపమును చేయు
చుండిరి. భగవంతుని దయవలన వీరికి మరలయు ఆకస్మాత్తుగా
సంభవించినది. జ్వరముగాని మరి ఇతరమైన ఏజువుగాని రా
లేదు. మాత్రాత్తగా ప్రాణమును విడిచిరి విన్నాము. వెనుక
వీరికి పక్షనాతపుజుబు చేసెడి ఈశ్వరుడు వీరి ఆత్మకు శాం
తిని గలుగజేయుగాక!

ఉద్యోగపురంకతులు

శ్రీయుత ఆదివిశాలను గోపాలరావుగారు మా పిల్లిన
తో జిల్లామనసలుగా రెండుకోజులకింపట చాట్ల పుచ్చకొనిరి.
శ్రీయుత యెల్లె పిల్లి భరతరామ్మగారు కోర్టు తెరచినచో
ననే అడిమిలో మనసలుగా చాట్ల పుచ్చకొనిరి. మాజిల్లా ఆగ్
గార్లుగారియైన శ్రీయుత ఎస్. రంగస్వామి ఎల్. ఎస్. ఎస్.
గారు నెన్నుటిదనమున యిచ్చటకుకాంచేరి. మా గ్రామములో
నున్న మట్టుప్రక్కల తాలూకాలోని మరికొన్ని గ్రామాదుల
లోను కలరాకేసులు కొన్ని రిపోర్టు అయినట్లువిన్నాము.

మాకు డి. పి. డబ్ల్యు. సబ్ డివిజన్ ఆఫీసరుగా పనిచే
సిన శ్రీయుత చలూడి వెంకటరత్నం గారియొద్ద అట్టి అక్షయ
ట్టున్న అందుమీద ఆయనను బదిలీచేసినసంగతి యివ్వల
నే మీకు తెలియపరచితిని. ఇప్పుడు నూపరెంపెంకింగ ఇంజ
నీయరుగారున్న ఎస్టేట్ మ్యాజిస్ట్రేట్ ఇంజనీయర్ గారున్న ఇచ్చట
కువచ్చి ఆంధ్రమునై తిరిగిచేసెల్లు. విన్నాము.

కీ॥ శే॥ యర్రమిల్లి వెంకటరత్నంగారు

సర్వాపురములో భిక్షులకడగినవారును సుప్రసిద్ధ
న్యాయవాదుల నగు శ్రీ యర్రమిల్లి వెంకటరత్నం పంతులు
గారు యీ సెల 5 వేదీ మంగళవారము, బుధవారము 2
గంటలకు తమ శాంతిశరీరమును త్యజించి స్వర్గస్థులయిరి
వీరికి చనిపోవునప్పటికి యెన్నబదియేండ్లు చాటినవి శ్రీ

వెంకటరత్నంగారు పూర్వకాలపు ఘట్టప్రేమ ప్రియ
రైను బి. యల్. పక్షిలో ఉత్తీర్ణులయిన న్యాయవాదుల
కంత మాత్రము తీసిపోరు. సుమారు మాడేండ్ల క్రితమువరకు
వార్డు సలహా నియమమునే యుండెడివారు. మహాక్షిప్తసమస్య
లో వారి సలహా బాంధవంధుగను ప్రియము మామంగళం
గను యీ డెబ్బలో యెవరున్నా న్యాయములు బాగులుచేసెడి
వారు కారు. వీరికి యిరువురు కుమార్తెలు చనిపోవుటతో
సుమారు పదునాల్గువత్సరములనుండి కోర్టున వెళ్లుచు మారివేసి
యింటివద్ద సలహాలను మాత్రము ముచ్చుచుండెడివారు. పంతులు
గారు సుమారు యిరువదివత్సరములు తాలూకాబోర్డు వైసు
ప్రెసిడెంటుగానుండి బోర్డువ్యవహారముల నతి నిపుణతతో
నిర్వహించి ప్లేడెంపిరి. టైలర్ స్మితపాఠశాలకు సుమారు పది
వత్సరములు వైసు ప్రెసిడెంటుగా నుండిరి. పెక్కుగు వీరులకు
సహాయముచేసిరి. మంచి వితరణియురు.

సామాన్యముగా తండ్రులకు ప్రాప్తించని భాగ్యమీ
పంతులుగారికి లభించినది. ఈయన ఏకపుత్రులు నారాయణ
మూర్తి పంతులుగారు బి. యల్. పక్షి ప్యాస్టె హైకోర్టు వకీల్
తండ్రిగారి వృద్ధాప్యమున వారి-గర్వనే సర్వాపురం కోర్టుల
లోనే న్యాయవాదీనుండి తండ్రిగారివలెనే న్యాయవాదివృత్తి
యందు కీర్తిని గడించి టైలరు హైస్కూలుకు సెక్రటరీగా
మాడ యెన్నుకోబడి తండ్రిగారికి పుత్రుని భాగ్యభాగ్యములు
మామకోగర్వన భాగ్యమును కలుగజేసి నిజమైన పుత్రుడని
పించుకొనెను

వెంకటరత్నం పంతులుగారు అతిసువాచాసమగ
యీ భౌతిక జీవమాత్రముగించిరి. వీరి గౌరవార్థము తాలూకా
బోర్డు ఆఫీసు, బోర్డు పాఠశాలలు, టైలరు హైస్కూలు,
కోర్టులు పంతులుగారు స్వర్ణసులైన ఆరగంటలోపలనే మూసి
వేయుబడెను. సబు కోర్టులో యగ్గన్న పంతులుగారును, మున
సబు కోర్టులో శ్రీపాద. రామమూర్తి పంతులుగారును వెంకట
రత్నం పంతులుగారి శక్తి సామర్థ్యములనుధరించి ప్రసంగించిన
యనంతరము న్యాయాధిపతులు జేవా బొసంగిన తరువాత
కోర్టును మూయుబడెను.

సర్వాపురంలోని న్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులు,
తక్కిన సంపన్నగుహులు శ్రీకాసవాటిక నెద్దకు కూడా
వెళ్లి కీ॥ శే॥ యర్రమిల్లి వెంకటరత్నం పంతులుగారి యెడల
తమకు గల గౌరవమును మాపించిరి. పితృయోగముచే దుఃఖ
సమద్రమున నన్న నారాయణమూర్తి పంతులుగారికిని వారి
కుటుంబమునకును మా సానుభూతి తెలుపుచున్నాము. సర్వేశ్వ
రుడు వెంకటరత్నం పంతులుగారి యాత్మకు శాంతినిసం
గంక!

(ఒకవిలేఖరి)

కలకత్తా, జూలై 11 —పది ఏండ్లు బాలికను హింసించినందులకు ఇత్తడి సామాన్యమువానికి 10 ఏండ్లు కఠినపరకును విధింపబడెను (ఫీ (వెను)

ద్రవ్యమును జెచ్చి పవనమున విప్రజా ప్రతినిధులు గోరవలయును. విద్య, ఆరోగ్యముల యభివృద్ధికై సామ్య వినియోగములు జూడవలయును. రాష్ట్రకర్షణమున నున్నవలను తగ్గింపగోరుట సహజము. కాని ముఖ్యపత్రిక పన్నులను తగ్గింపరాదని వాదించుచున్నది. ఇంత కన్నను విచిత్రవాదము వేరుండదు. శాసనసభ్యు లీవిషయమును బాగుగయోచించి, కప్పములసామ్య ప్రజల శ్రేయోభివృద్ధి కునయోగ పడునటుల బాచుట యవసరము.

ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు

హిందూదేశవస్తు వ్యాపార తేమమునకై, ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు నవలంబించుట యవసరమని టైము ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ సూచనను భారతీయు లెవరును ఆమోదించరని నమ్మవచ్చును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్య వస్తుములపై అభిమానము వహించి, సామ్రాజ్యపు వెలుపలి వస్తుములపై హెచ్చునన్న విధించుటయే, ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సుకు ఫలమగును. ఇందువలన హిందూదేశమున కమిత నష్టము గలుగుననుటకు సందియములేదు. హిందూదేశపుమిల్లులు మాంఛెస్టరు లాంకుపైరుమిల్లుల పోటీకి తాళలేక బోవును. ఇదివరకే లాంకుపైరు పోటీవలన, హిందూదేశ వస్తువ్యాపారమడుగంటినది. ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు వలన, లాంకుపైరు వ్యాపారము మరింత వృద్ధియగును. భారతదేశము, లాంకుపైరు వ్యాపారము నందుచే ప్రోత్సహపరుచబడు. విదేశవస్తు బహిష్కార మత్యావశ్యకము. సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశము హిసాసనము నాక్రమించుచుండ, ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు నెట్లు జూడగలదు? సమానుల పట్లనే అభిమానము బెరుగును. సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడసిన పిమ్మట, ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు సంగతిగూర్చియోచించవచ్చును. ఈలోపుగ ఆవిషయమును విచారించ నక్కరలేదు. ఇదివరకే ఉక్కువిషయమున, ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడినది. వస్తు విషయమునగూడ ప్రవేశపెట్టబడుచో, అభివృద్ధి కవకాశ ముండజాలదు. ఇండియల్ ప్రిఫరెన్సు సున్ననను అన్ని పక్షములవారును ఏకగ్రీవముగ నిరాకరించెదరని నమ్మదము.

హిందూమతధర్మాధాయ చట్టము

ఈచట్టము నేరీతిని నవరింపవలయునో విచారించుటకు, మంత్రి రంగనాథ మొదలిగొరక సమావేశమునుకూర్చిరియు, ఆసమావేశమువారు నిన్నటి దినము నుండియు చర్చించుచున్నారనియు, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు దెలుపుచున్నారు. బోర్డును నిలిపియుంచవలెనా లేదా యనువిషయమై చాల సేపు చర్చజరిగినదియు, సభ్యులలో పలువురు బోర్డును నిలిపియుంచ గోరిరియు, చెలియుచున్నది. ఈసంగతి నిజమగుచో, విచారము గలుగకమానదు. బోర్డువలన వ్యయమధికముగ గలుగుచున్నది. అందుకు దగినఫలము గనుపించలేదు. తుదకు కోర్టులకు బోక తప్పటలేదు. దేవాలయ ద్రవ్యమును దేవాలయాభివృద్ధికి వినియోగించుట లాభకరము గాని, వ్యయకరమగు బోర్డుక్రిడ వినియోగించుటవలన యనుయంతయు

లాభముండదు. బోర్డును రద్దుజేయవలయునని, దేవాలయ సంస్కరణము గోరు వారే యడుగుతున్నారు. ఇదిగాక దేవాలయ ద్రవ్యము, మతము గుఱు సంబంధించిన ప్రయోజనములకు వినియోగింపకుండ, ఏర్పాటు జరుగవలయును. ఈ విషయమై తీవ్రచర్చ జరిగియుండెను. చట్టమును నవరించునపుడు, గుఱులో కళాపంతుల స్త్రీలు నాట్యము నలుపవలసిన విధిని, దొలగించి వారి పవిత్రతను కాపాడవలయునని, తత్సంఘమువారు మొరలిడుచున్నారు. వీరి మొరలను సఫలము గావించుట, సమావేశము వారి ధర్మము.

పచ్చయప్ప కళాశాల: పంచములు

పచ్చయప్ప ధర్మములకు సంబంధించిన బ్రష్టీలు పంచములను తమ పాఠశాలలోనికి దీసికొనగూడదని నిర్ణయించినందుల కెంతయు చింతించెదము. చెన్నపురిలోని ప్రధానపట్టణమునం దింకను నిమ్మజాతుల బాలురను హిందూపాఠశాలలోనికి జేర్చుకొననిచో, ఇతర ప్రదేశములలో పరిస్థితు లెట్లుండవో యూహించవచ్చును. ఇట్టి నిర్ణయమువలన కళాశాలా గౌరవమునకు తీరనిలోపము వాటిల్లును. బ్రష్టీలలో పలువురు బ్రాహ్మణేతరులు. వీరిలో జప్తిసుముఖ్యులుగూడ గలరు. ఇట్టివారు నిమ్మజాతుల ప్రవేశము బనికిరాదనుట ఎంత హాస్యాస్పదమోదెలుపనక్కరలేదు. జప్తిసు నాయకులగు తిరుమలపిళ్ల, శివజ్ఞానం మొదలియారుగార్లుపంచమ ప్రవేశమునకు ప్రతికూలముగ వోటిచ్చుట జూడ, నిమ్మజాతుల విషయమున అగ్రజాతుల వారికింకను కనికరము గలుగలేదని దోచును. ప్రవేశమున కనుకూలముగ వోటిచ్చిన ముప్పుకును తమధర్మమును నెఱవేర్చిరి జెప్పవచ్చును. కాని యింతటితో నీ ప్రశ్నయంతరింపదు. చెన్నపురిలోనేమి తదితర ప్రదేశములలోనేమి, అందోళన జరుగుట తథ్యము. నిమ్మజాతుల హక్కులను కొంతకాలము నిరోధించుటకు సాధ్యపడునుగాని చిరకాలము సాధ్యపడదు. హిందూసంఘమునకు జెందినవారిని, హిందూపాఠశాలలలోనికి రానియకుండుట, సంఘమునకు తీరని కళంక మాపాదించుచున్నది.

కీ॥ శే॥ సర్ గంగారాంగారు

వ్యవసాయసంఘసభ్యులగు సర్ గంగారాంగారు ఇంగ్లండులో చనిపోయిననువార్త, పంజాబు కేగాక ఇతర ప్రాంతములకుగూడ విషాదము గలిగించకమానదు. సర్ గంగారాంగారు తామార్జించిన ధనమును దానధర్మములకై వినియోగించి, ధన్యులయిరి. వితంతుదావాహములకొరకు, విశేషధనమును వీరు వెచ్చించియుండిరి. ఇంతియగాక, ఉచిత వైద్యాలయము, గ్రంథాలయము, పారిశ్రామిక పాఠశాల, వాణిజ్యకళాశాలమున్నగు ప్రతిష్ఠాపనలకు వీరు సహాయము జేసిరి. గంగారాంగారి నామము, పంజాబునందు గృహనామయినది. ఇట్టివారి మరణమువలన, పాంచాంగమునకు తీరని కొరంతవాటి ల్లగలదు వ్యవసాయసంఘమునకు వారి యమూల్యసహాయము దొలగిపోగలదు. సంఘసంస్కారాభివృద్ధికి పాటుబడువారేయరుదు. అట్టివారిలో నత్యుత్సాహవంతులగు సర్ గంగారాంగారు విగతజీవులగుట, సంస్కరణోద్యమమునకు గొప్ప దురదృష్టమని పంచవచ్చును.

లోపము

రాయల్ కమిషన్ గూర్చి మున్పటింప కుండుట వికటరునుగా ప్రసంగమునానలి గొప్ప లోపమని, మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇండియా టీసువారింకను పట్టినిర్ణయము గావింపలేదని, యీ పత్రికతప్పు. రాయల్ కమిషనునుగూర్చి వికటరుటనుగారు బహిరంగముగ జెప్పకబోయినను, వీరి యభిప్రాయమేమియో తెలియుచునేయున్నది. వీరి ప్రసంగముబట్టి హిందూదేశమున కెట్టిసంస్కరణములు లభించునో జెప్పవచ్చును. స్వరాజ్య మొనగుటకు వీరి కిష్టమున్నటుల దోచదు. బ్రిటీషు ఆఫీసరులసంఖ్య యింకను తక్కువయినయే, వీరివిచారము. లేబరు పక్షము వారు ఇంగ్లండును నిండుచుచుండురని, వికటరుటను గారు నిరసించుచున్నారు. ఇంగ్లండులోప మెన్నడును చేయదనిచెప్పవారే, వీరికియుష్టులు. ఇంగ్లండు బాగు గోరియున్నను, లోపమునుజూపుట వీరికి బనికిరాదు. ఇంగ్లండు లోపములను జూపి, వానిని నవరించుటకు ప్రయత్నించువారే, నిజమగు జేతాభిమానులు గాని, అన్నిటిని వైపుతబూయువారు గరని కలహకర్తలేదు.

పూర్వాచార ప్రియులమార్పు

అన్యమతములలోజేరిన హిందువులను స్వసంఘములోనికి దీసికొనుటకు, సంస్కర్తలు చాల కాలమునుండియు ప్రయత్నించుచున్నను, పూర్వాచార పరాయణులు వీరి ప్రయత్నములకు తోడ్పడకుండిరి. కాలమున కనుక యిప్పుడు మాన్యుల గావింప నొల్లకుండిరి. కాని కట్టిహరిలోగూడ మార్పు గలుగుచున్నటుల నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. మధ్యరాష్ట్రములలోని యోటమాలులో, పూర్వాచార పరాయణులగు బ్రాహ్మణులు శుద్ధిసంస్కరణమును తామే నిర్వహించెదమని ముందుకు వచ్చిరట. కాలానుగుణ్యమగు మాన్యుల గావించుటకు, ప్రాచీనాచారప్రియులు నమ్మతించుచో, సంఘాభివృద్ధి త్వరలో జేకూరుటకెట్టి యాటంకముండజాలదు. సంస్కర్తలకయినను హిందూసంఘమును ధ్వంసముచేయు నుద్దేశ్యములేదని, పూర్వాచార ప్రియులు గ్రహించుట ముఖ్యము. ఉభయులును హిందూసంఘాభిమానులేగాన, ఏకీభవించి పనిచేయుట కవకాశము లెన్నియేని గలవు.

కీ॥ శే॥ సర్ గంగారాముగారు

గవర్నరుగారి విచారము

కీ॥ శే॥ సర్ గంగారాముగారి కరమునకు తాను, తన ప్రభుత్వవారును చాల విచారించుచుంటిమని వ్యవసాయపు రాము ముషువాటికి, సర్ గంగారాముగారి కనుబడున లాల్ శాస్త్రి గారుకి పంపినాభూరిని తెలుపవలసిన దనియు, పంజాబు గవర్నరుగారు లండనునందలి హౌమిషనునకు తిరిగివార్తనవేరి. (ఆంధ్రప్ర.)

ఆంగ్లో-హైదరాబాదు మహమ్మదీయ బాలిక

నామరూపము

ఆంధ్రప్రదేశ్, జూలై 11:— గొల్లపూడియందును జూబిలేంట్లను ఆను ఆంగ్లో-హైదరాబాదు మహమ్మదీయ బాలిక నడించి ఆమెను తనలో రిచ్చునను. "పాంధ్యర్త నాకు దొరకెను" అని యొక ముత్తము వ్రాసి యామె యాతనితో పారిపోయెను. ముద్దులు తిను పండ్లమువానియింటికి యామెను గొంపోయెను. పోలీసువారు ఆమెను పట్టా వేయనబోతుకొనిరి. (ప్రేక్షకు)

శ్రీ శ్రీ హిగ్గిన్సు గారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

డబ్లిన్, జూలై 10:—హిగ్గిన్సుగారు న్యాయశాఖ, విదేశాంగ శాఖామంత్రియగు, వైస్రాయికి జేతుల నుండి ఆరే వయసు 35. ఆరేతండ్రిని 1922 లో కాన్పూరులో తండ్రిగారి తొడకును బట్టినది. వివాహముచే గవర్నరుజనరలు టింహిగారికి జేసెను. వైస్రాయి ఆఫీసులో ఆరేవారి బంధుగారి. వీరికి నీ క్రింద పేర్ల ప్రభుత్వ సంఘముల జీవితావధి గల ఇద్దరు పిల్లలును. కాన్పూరులో సహాయనిగ నియమించిరి 1921 ఆంగ్లో ఐరిష్ బిడంబికిను అంగీకరించిరి. 1922 లో న్యాయశాఖామంత్రియగు నియమించబడిరి. 1922-23 లో న్యాయశాఖా పరిపాలకాధ్యక్షులుగ నున్నపుడు 77 మందిని ఉరిదీసిరి.

హిగ్గిన్సుగారి కాన్పూరు అగంటలోపుగ మోటారు బండ్లను తిని ఆపుకేసిరి. బండ్లను తిని వెళిరి బండ్లకాల, ఇండ్లను వెళిరి.

క్రిస్టియన్ ప్రభుత్వమును ఇతడు మడిపుబుంబివాడు మొన్నటి ఎన్నికలలో రిపబ్లికన్ డిమోక్రాట్ పక్షమువారికి ప్రతిపక్షముగా ప్రచారముననెరి.

హిగ్గిన్సుగారి వార్యుల విరేధు రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వమునకు తమత్రయము వాస్తవ్యతేదని రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వము దేయకేను. జనీవానుండి కుకనారము వాడుహిగ్గిన్సుగారు తిరిగివచ్చిరి.

ఇతనికి పెన్సిల్వ్యానియాలోని లెనా, సెలమీద పడియుండ ఆంగ్లప్రభుత్వములు కాన్పూరు రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వములైన కాన్పూరుమరిని వైద్యులు దేయపునున్నారు. పురోహితుడు, వైద్యుడు దగ్గరనేనుండిరి. హిగ్గిన్సుగారిని చెప్పిరి:—

“హంతులనంగరి క్షమించునన్నాడను ఆరక్తప్రవాహములో మోకాలుమీద నిలబడి చనిపోవునన్న హిగ్గిన్సుగారికి ముక్త్యోపదేశమును గావించెను తనకుటుంబము, ఆస్తిని గూర్చి జెప్పలసిన సంగతులన్నిటిని స్వయంతోనే చెప్పెను. చనిపోవుటకు ముందు ఇట్లుచెప్పెను “నాశత్రువులతో సంధి జేసికొని చనిపోవునన్నాను. నాదేశమునకై ప్రాణముల నర్పించునన్నాడను. మేకలు కారిమ్యగారిని పోయి కలిసికొనుచున్నాను” హిగ్గిన్సుగారికి వారసుకులము నిచ్చిరి. కాని తరుమవారికి తప్పియకొనిపోయెను. తన స్వంత రక్షకబుమును ఇంటినుండి బయలుదేరుటకు ముందు ఏవో పనిమీద బంపెను.

నాకాదళ నిర్ణయనభ అగుట

జనీవా, జూలై 11:—హిగ్గిన్సుగారి మరణముచే జనీవా నాకాదళ నిర్ణయనభ ఆపుకేయవలె నని గిబ్బెగారు గోరుటచే ఇభ నాపుకేసిరి

కాన్పూరుగారు

హిగ్గిన్సుగారి మరణము

లండన్, జూలై 11:—విరేధులతో గొప్పసమ్మము వాటిల్లినది. జాతిఅంతయు విచారములో మునిగియున్నది. దేశము కుట్రప్రాణము నర్పించిన ధర్మశాలిని మనమున బెట్టుకొని విరేధ ప్రజలు భయపడి వెనుకొనెను. కాన్పూరు, గ్రీన్విచ్ గ్రామాలలో హిగ్గిన్సుగారు ద్రోకిరి. అదకు మృత్యువునుగూడ జూచిరి. విరేధులు జాతిరక్షకుడు ఇంకొకడు విడిచిపోయినాడు. హంతులకు పాకి గుండ్రము విరేధుల భయపడవరి హంతులు దెలిసికొనవలెను. ఆరేగ్గెర్లమును జ్ఞాపకముచేసిరి ఆయన జీవిత తమను ఆదర్శప్రాయముగ గొని మరేతమతాన్నియు లగడరు ఆట్టి జ్ఞాతులున్నారు. ఆరేని స్థానము నాక్రమించుకొనుటకు సిద్ధులగున్నారు. ఆరేని ఘనసాంప్రదాయమును, దేశక్షేమమును, భక్తిని నిలబెట్టెదరు.

ఆమెగారు కాన్పూరుగారికి పానుభూతి నందకేసిరి.

చారిత్రము అదృశ్యనాటకము

లండన్, జూలై 11:—1922 లో హిగ్గిన్సుగారుమరి బొన్నత్యమగునన్నాడు. తన పెండ్లిసమయమున ముందిగనన్న బొన్నగారిని యెరిదియించెను. ఉరిశిక్షను ఖాయపరిచి యురి పయనకకు తోచక కొట్టుకుమించెను. తుపాకి చప్పుడు విని హిగ్గిన్సుగారు కేలకూలెను. బొన్నగారు మరణశాసనమును విన్నపుడు ఆరేని అస్థినంతల హిగ్గిన్సు కుటుంబమునకే వ్రాసియిచ్చినట్లు వినినెను. నా ధర్మమును నేను నెరవేర్చితినిని హిగ్గిన్సుగారు. ఇతడు శరీరశాస్త్ర ఇతియిచ్చెను.

హిగ్గిన్సు కుటుంబము

సార్వభౌమదండతుల సానుభూతి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—హిగ్గిన్సుగారి పిల్లలకు సంభవించిన ఘోరవిపత్తునకు ఎంతయు విచారించుచున్నారము. మా సానుభూతినందు కొనుదెని తంతినంపిరి. గ్రీన్విచ్ సతిగూడ సానుభూతి నంపెను.

నాకాదళ నిర్ణయనభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, జూలై 11:—నేటికి యుద్ధశింభుజిన నాకాదళ సహజేశమును ఆమెరికను జపాను ప్రతినిధులు కూయి జరు నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చి బ్రిటిషువారి సూచనలను యోచించుటకు ఆపుకే వెలనకొనుచున్నారు.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—నాకాదళ సభాప్రతినిధి పెద్దలు నిన్న రాయవారములను మరల ప్రారంభించిరి. సభ సెన్సనకొనుచున్నారు.

ప్ర్యాంకో ఇంటి సరిహద్దు

ద్యేవభావము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 10:—ప్ర్యాంకో ఇంటి సరిహద్దులలో కొన్ని సంగతులచే ఆప్రాంతమున ద్యేవము బయలుదేరిన. ఆధికారులు భయపడుచున్నారు. నిన్న సరిహద్దు స్థానమంతయు ఇంటిపతాకములతో చిత్రించబడి యుండెను. మొన్ననే 90 ఇంటిపైనుటలు మరచిపోయి సరిహద్దును దాటిపోయిరి. వీరిని తిరిగివెళిరి. తమకు తెలియక దాటిపోవునను వనలకొను.

బగ్గాడుదగ్గర కోట్లాట

ప్రజలు షేమూసైనికులతో డికొనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బగ్గాడు, జూలై 10:—1200 సంవత్సరముల క్రిందట చనిపోయినట్లు సేనగామిరథమునకు విచారించుచు ప్రజలు; షేమూసైనికులకూడిరి. నిరాయుధులైన సైనికులు తమరిని త్రోసిరెనుకారముతో ప్రజలు వారిపై తిరుగబడిరి. ఆసలుకారణము పూర్తిగ తెలియలేదు అరబ్బులు ఈపెంతో పాడిచిరి. సైనికులు ఆర్థికతాము జేసికొనవలసినవైనను. దగ్గరనున్న పరికరములన్నిటిని వినియోగించిరి. సైన్యాధికారి తెలివితేటలచే ఘోరముగ పరిణమించకుండ తేలిపోయినది. మసీదునుంచి తమ వారిని దీనుకుపోయెను. తరువాత పోలీసువారు మసీదును మూసివేసిరి. దొమ్మిది అడంచిరి. ఇద్దరు సైనికులు చనిపోయిరి. 23 గ్గురు క్షతగాత్రులైరి. జనము 10000 మందిగలరు. రాచకేయములతో దీనికి సంబంధము లేదనికే.

సోవియటులపై సోవియటులనే

గూఢచారులుగ నింపించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బ్రిటిషు రహస్యప్రచారకవిజుటులని 25 మందిని అరెస్టుచేయటము సోఫ్టా జూను 10:—పూర్వము నాకాదళము లోను, సైన్యములోను నిలుకాపులోను పనిచేసిన అధికారులు 25 గురు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరు బ్రిటిషురహస్య ప్రచారక విజుటుల సలహాతో సోవియటులర్యకు కనిపెట్టుటకు నియమించబడిరట. బ్రిటిషు రహస్య సభాసభావారు రాజకీయమువారు, శిక్షకులు రహస్య ప్రచారకసంఘమువారితో లెనిన్ గ్రాడులో రెడ్ సైన్యమునకు నాకాదళమునకు రహస్య సహాయకములను తయారుచేయు స్థానమును కనుగొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. బెర్లినులోనున్న బల్గేరియా మంత్రిమాలప్రకారము సోవియటులపై దొంగకాగితములను సృష్టించిమని ఒప్పుకొనిరి స్వయముగ బల్గేరియామంత్రి డాక్టరు పాపావుగారు జెప్పటచే సృష్టించిమనిరి. జనీవు తఖను గూడ ప్రవాసమున కంభుజిన ఇద్దరు రషియనులు బట్టించిరట.

చీనావరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ష్యాంగుహే, జూలై 11:—ఇండియా సైన్యములు ష్యాంగుహేనుండి కొన్ని బయలుదేరినవి. తక్కినవిగూడ పూర్తిగ ఇండియాకు బయలుదేరును, త్వరలోనే.

చీనాలో జపాను

బ్రిటిషు బహిష్కరణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

హంకాంగు, జూలై 11:—చీనాలో జపాను, బ్రిటిషు బహిష్కరణమును 15 వ తేదీని ప్రారంభించెదరని హంకాంగు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. 15-తేదీ తరువాత బ్రిటిషు జపాను సరకుల దిగుమతిని హంకాంగు రాష్ట్రమునకు రాకుండ కేసెదరు.

జర్మనీలో తుపానుచే

145 గురు చనిపోవుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—క్యాన్సన్లో తుపానుచే 145 గురు చనిపోయిరి. సైన్యములు, పోలీసు వాలంటీరులు సహాయముచేయుచున్నారు. నీరు వెనుకబట్టినది. చాలకుండి ప్రజలకు పిచ్చెత్తుచున్నదట.

మరాఠో యుద్ధము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 10:—సుల్తాను ఎల్ కాంలీచీగారు ఫ్రాన్సి సైన్యములు వెన్నంటుటచే లోబడెను. ఆరేనిని పెజాలో నిర్బంధప్రవాసమునందుంచిరి.

సింహునంగరణ విచారణసంఘము

డన్ మోరు ప్రభువు అధ్యక్షుడు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—సింహు సంస్కరణ విచారణ సభ సింహును ఈసంవత్సరాంతము లోపుగ బోవును సభ్యుల చేర్చు నిర్ణయముగాలేదు. డన్ మోరు ప్రభువు అధ్యక్షతన వహించెనని ఆమెగారు ప్రకట్యుత్తము నిచ్చిరి.

జుడిషలు కమిటీబిల్లు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—ప్రభువులసభలో జుడిషలు కమిటీ బిల్లును రెండవసారి ఆమోదించిరి.

శ్రీ శ్రీ సర్ లాగంగారము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 11:—నిన్న గోల్డెన్స్ ప్రెస్ లో గంగారాముగారిని దహనము జేసిరి. లండన్ లో యున్న 50 హిందువులు వచ్చిరి. ఆంగ్లేయ ప్రముఖులుగూని చాలకుండి వచ్చిరి.

పల స్తయునులో ఈజిప్టు నాణెములు పోయి పల స్తయును పానులు చెలామణియగుచున్నవి. ఇంగ్లీషుపాను వెల పల స్తయును పానువెల సమానము.

ఎన్నిక సంస్కరణ చట్టము

లో ప్రాథమికులలో రాజ్యాంగసభవారు ఒక్కొక్కరిని యోజ్యవత్సరమున ఒక్కొక్క సభ్యునిగా పరిచనను మొదటి సూత్రమును ఆమోదించిరి.

ప్రాంతంలో ఎల్ మక్ ఫ్రాన్కోయొక మంత్రిగా ప్రధాన సంపాదకు ప్రస్తుతము విడుదలజేసిరి.

యాదగ్గ ప్రభువు అస్త్రేలియా సంచారసందర్శకులలో సార్వభౌమడు తిరుగుములను ప్రసాదించెను.

స్వదేశసంస్థానాధీశ్వరుల రాయబారము

ఇంగ్లండులో జేసిన పని ఉపకరించెను

లండన్, జూలై 10:—జాన్ ప్రారంభములో స్వదేశ సంస్థానాధీశ్వరుల రాయబారము లండన్ కేగెను. వారి పని చాలవరకు పూర్తి అయినది. ఈవారములో ఆంధ్రలో ఇద్దరు సభ్యులు రమ్మబాబు వినియంసుగారు కన్నులు పావర్గ్ గారు ఇండియాను బయటకు వెళ్తున్నారు. ఇంగ్లండులో ఇంత వరకు సంస్థానాధీశ్వరుల యభిప్రాయ మెవరికిని తెలియదు. ఇప్పుడన్న నో పీరు అందరకును తెలియజేసిరి. సంస్థానాధీశ్వరులను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు సంబంధ ముత్రములను పరజాన్ వైఫ్ జా గారితో చర్చించిరి. బెన్టిస్లాటుగారితో గూడ ఆలోచించిరి. పీరియభిప్రాయములు ఈవారము రా బుట్టును.

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

వింబర్టనుగారు ఆవిషయమునే ఎత్తుకొనలేదు

ఆశ్చర్యమే

లండన్, జూలై 11:—వింబర్టనుగారు తమయువస్యా స సందర్భములో సంస్కరణ విచారణసంఘమునుగూర్చి ఏమి యుదయింపకపోవుటచే ఇంటి భారతీయులకును ఇతరులకును ఆశ్చర్యముగనున్నది. ఇండియాకార్యాలయమువారు ఇంకను విచారణసంఘము ఏమిచేయవలసినది, ఎవరు సభ్యులుగ నుండవల సినది ఏమియు ఆలోచించిన లేదనియు కొంతకాలమువరకు గూడ వారు తలదెట్టునటుల లేదనియు మాంసెట్టరుగార్డియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంగ్లో ఈజిప్టు సంబంధములు

ఫాదురాజాగారి ఇంగ్లాండు ఆగమముచే చక్కగ ఏ ర్పడవచ్చునని సర్వతూపాపాగారు రూట రడుగ తెలియజే సెను. తాను రాచరియములను చర్చించుటకు ఇంగ్లాండు రాలే దనెను.

జర్మనీ నాకాదళసభ

రగ్స్ట్రా, జూలై 9:—సభ్యులను సోమవారము జర్మనీ నాకాదళ సభ బహిరంగముగ జరుగెను. నిన్న క్రూయిజరు విషయమై కార్య నిర్వాహక సభ్యులవారు చర్చించిరి. ఈ విష యమై భిన్నాభిప్రాయములను తొలగించుటకు కొన్ని సూచన లు గావించబడినవి. బ్రిటిషువారు క్రూయిజరు బరువు ఫీరంగుల క్రూవారు యుద్ధకౌశలు పనిచేయు కాలమును గూర్చి ఆలో చించిరి. ఈ విషయమును ఇప్పుడే ఆలోచించిన లభించునని జపానువారి యభిప్రాయము. కాని సభ్యులకు ముఖ్యోద్దేశ మనకు ఆధ్యంతరములేకుండ జూడవలెననిరి. ఆవిషయమై ఒడంబడిక కుదురువరకు ఈ విషయమును ఆపుతేయవలెననిరి. అప్పటియే నాకలనుగూర్చి ఒడంబడికను జేసికొన్నపిదప బ్రిటి షువారు పెద్ద నాకలనుగూర్చి తెలిపిన సంగతులను గూడ ఆలోచించుటకు ఆధ్యంతరములేననిరి. అమెరికనులు దానివలన 1931 క్రిలో జరుగు సభ కే మి యు యు వాంతరము రా దని రి. స మ స్య లన్నిటిని స మ గ్ర ము గ ఆలోచించుటకు వీలగుననిరి. 1931 సభను ఇప్పుడే జరిపిన వా గుండునని అమెరికను లుచున్నారు. ఇతర విషయములగుర్చి సంప్రదాగికారము కుదురునన్న ఆ విషయమై ఇంకల చర్చించుటకు ఆక్షేపణ యుండవలసి. బ్రిటిషువారు యుద్ధ నౌకల నై జాను తగ్గించుటకు కొన్ని నెలలు చాలవనియు మాడుపంపెత్తెన ములైనను ఒక మా సభకు నుండవచ్చుననియు బ్రిటిషువారునిరి. అందుచే ఆవిషయమై ఈ సభలోనే ఆలోచించిన వాగుండు ననిరి.

క్రూయిజరు సమస్య ఒక్క బ్రిటనుకేగాక డొమిని యనులకు గూడ ముఖ్యమే యనుచున్నారు డొమినియను ప్రతి నిధులు.

మ్యాజిలండు ప్రతినిధిగూడ బ్రిటనుతోనే పూర్తిగ ఏకీ భవించి బ్రిటనుకు సర్వవిధముల క్రూయిజరు సమస్యను తోడ్ప డెదనునిరి. బ్రిటిషువారికి క్రూయిజరే ప్రాణాధారమనిరి డేవి స్కూగారు. అమెరికనులుచూచించిన దానినే ఆధారముగ గొని తగ్గించవలెనని జపాను ప్రతినిధు లనుచున్నారు.

వాషింగ్టను సభలో 450000 టన్నులకు ఒప్పుకొని ఇపు డు బ్రిటిషువారు 600000 టన్నులుండువలెనని జర్మనీలో య నటచే అమెరికనులు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు.

మేజరు జనరలు సి. ఆర్. మెక్లిగారు పట్టిపోయిరి.

భయంకరమగు తుపాను, వాన

100 మంది చనిపోవుట

రెగ్స్ట్రా, జూలై 9:—స్వాత్స్వండులో భయం కరమగు తుపాను, వాన, వరదలచే 100 మంది చనిపోయిరి. 7500000 పానులు నష్టమైనది చెందునటులు రాత్రి పొంగిపా రుటచే గ్రామము లన్నియు మునిగిపోయినవి. రాత్రి రాత్రి ప్రజలు ప్రక్కలో నుండగనే మునిగిపోయిరి. నుడెనుదాద్య గ్రామము తుడిచిపెట్టుకపోయెను. బెరిగిషుబేలు పట్టాము సగ ము పాడైనది కలవగొట్టుకపోయినది. రైలుస్టేషను మునిగిపో యెను. రైలులో ప్రజలు వరదలచే బంధించబడిరి గంటలకాలమి. ప్రతివోటున గొప్పనష్టమే.

జర్మను తూర్పు దుర్గములు

రెగ్స్ట్రా, జూలై 9:—1927 ఒడంబడికను పూర్తిగ జర్మనులు నెరవేర్చిరట.

లాహోరు హిందుముసల్మానుల తగవులు

లండన్, జూలై 9:—లాహోరు హిందు - ముస్లి ము తగవులకు కారణములను ప్రభుత్వమునకు కామన్సువభలో తెలు పుటకు లండన్ మనీషు ఇన్వెస్టుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కామన్సువభలో ఈ ప్రశ్నను ప్రశ్నే పెట్టెదరట.

వాతావరణస్థితి

1927 నంబి జూలై నెల 12-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యతెలులు	మీ 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షం	మీ 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షం	గరిష్ట గంటలలో వర్షం	తేది నెల 12-వ తేది నెల 11-వ తేది నెల 10-వ తేది	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వరియు మొత్తము
గోపాలపూర్	81.5	78.4	0.11	8.74	+ 0.02
విశాఖపట్టణం	86.8	78.0	...	11.95	+ 5.45
కాకినాడ	84.8	74.1	0.84	10.81	+ 3.04
మచిలీపట్టణము	89.8	78.0	0.10	7.52	+ 0.59
కర్నూలు	86.6	78.4	...	7.79	+ 2.98
ఇల్లూరి	86.4	78.2	...	2.68	+ 0.21
అనంతపూరు	2.88	- 0.95
కడప	97.6	80.8	...	5.89	+ 0.85
నెల్లూరు	93.6	82.7	...	2.79	+ 0.19
మద్రాసు	97.1	82.9	...	4.49	+ 1.15
కడపూరు	95.8	80.2	...	4.24	+ 1.71
నెలమ	91.0	78.2	...	12.58	+ 8.28
కొయంబూరు	88.1	72.1	...	2.21	0
తిరుచనాపల్లి	95.1	79.6	...	2.94	+ 0.96
నాగపట్టణము	98.1	79.7	...	1.05	- 0.98
మధుర	94.2	78.8	...	5.06	+ 2.74
పొంబే	88.8	79.4	...	0.22	- 0.15
తిరువల్లూరి	0	- 0.69
తిరువేండవరము	82.1	76.8	...	15.90	- 0.72
కొచ్చిక్	83.7	78.6	0.69	40.86	+ 1.75
కాలికట్టు	85.2	70.8	2.11	50.88	+ 4.28
మంగళూరు	82.0	78.0	1.81	59.87	+ 16.57
బెంగళూరు	79.8	66.6	0.01	4.85	+ 0.22
మైసూరు	66.6	61.5	2.82	49.50	+ 6.49
కొడెకనూర్	65.6	52.2	...	7.18	+ 1.08

సర్కారులు—కాకినాడలో 0.84" గోపాలపురం లో 0.11" మచిలీపట్టణములో 0.10 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నది కాకినాడలో ఆర్ద్రత కొంచెము ఎక్కువ. బ్రెటిష్ టౌన్ ౪౩ వేడిమి 2 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. ద డ్రిగమున రాత్రివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—కడపలో మల్లు దట్టుకుగ నున్నది. ఇతర వోట్ల ఒక మా సభకు నున్నది. ఆర్ద్రత మామూలుగనున్నది. బర్మి కర్నూలులో పగటివేడిమి 5 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి కొంచెము ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. ఆ ర్ద్రత ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరు మద్రాసులో 5 1/2, 4 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ. సర్కారులో వర్షించెను.

వీ. వీ. నారాయణ అయ్యర్, క్రమం నాకల: జూలై 9.

బర్మాను భారతదేశమునుండి విడదీయరాదు

రెవరెండు ఉత్తమాగారి హెచ్చరిక

కలకత్తా తీర్మానము

కలకత్తా, జూలై 11:—దాద్రా భూపేంద్ర నాథ దత్తుగారి యాజమాన్యమున నిప్పు సాయంత్రము పురభిక్షమున జరిగిన బహిరంగసభయందు, బర్మాను భారతదేశమునుండి విడ దీయ వలెనను ఖంకించు తీర్మానములు గావించబడినవి. రెవరెండు ఉత్తమాగారిసభయం దుపన్యసించవలయుండెను. కాని వారీయుదయముననే, రంగూనునకు ప్రయాణమై వెడలల లపించుటచేత సభకు హాజరు గావాలకపోయిరి. కాని ఉత్తమాగారు బయలుదేరి వెలుటకు పూర్వము ప్రీ ప్రెసు ప్రతినిధితో మాటలాడుచు బర్మాదేశము భారతదేశమునందే యుండుటకు వాంఛించుచున్నదని చెప్పి ఆగోరికను నెరవేర్చుటకు భారతజాతీయ నాయకులను కాంగ్రెసును సహాయమొనర్చవల సినదని విజ్ఞప్తియొనర్చిరి. ఆ సందర్భమున నిట్లు నుకొనిరి. బర్మా రాష్ట్రము పుడుచాల క్లిష్టస్థితి యందున్నది. ఇట్టిస్థితి యందు భారతదేశము నందలి అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును ఒక్కములకు వాసటయొనిలిచి, బర్మాను వేరుచేయవలెనను యుష్మమును భగ్నమొనర్చవలె నని బర్మీయులతరపున మనవిజేయుచున్నాను. శైశవావస్థయందున్న బర్మారాష్ట్రమును కేత్రులచేతికి ఒప్పగించి యూరకొను టకంటే ప్రారంభము మరీయొకటి యుండవలదు. ప్రభు త్వమువారిచేతిలో కీబునామృతం పొందరు బర్మీయులు కొలది కాలము క్రిందట నీయువ్యమును ప్రాసంగించిరి. ప్రభుత్వ మువారు దీనిని ప్రోత్సహించిరి. కొంతకాలమువరకు పూర్వము బర్మాకాపనసభలో నొక సభ్యుడు బర్మాను భారతదేశమునం డి వేరుజేయువలెనని తీర్మానమును చెప్పెను. అచిరకాలములో నే ఆ సభ్యు నకు మంత్రి పదవి నొస గిరి. బర్మాయందు లి అపారమగు సహజ సంపదను తమకు దక్కించుకొనుటకుగాను బ్రిటిషు ధనస్యాము లీయుద్యమమునకు జేయూత యొసగుచున్నారు. అయినను పీరి కి ప్రజలలో పలుకుబడిలేదు. బర్మాప్రజలప్రాణతుల్యులగుబౌద్ధ మతసాపనాచార్యుని జన్మభూమి యగు హిందూసానము నం దొకభాగముగ నుండవలెననియే బర్మాప్రజల కృతనిశ్చయము. బర్మాను విడదీసి బర్మాను తెల్ల వారిద్యమగనొనర్చుటకు గావించు ప్రయత్నముల నేమాత్రము సాగనీయరాదు. బర్మాను వేరు జేసినయెడల తమంత తాము తమ యాశయముల స్థాపించుకొను టకుగాని విడదీయ వానిసత్వమునుండి తప్పించుకొనుట గాని దుస్సాన్యముగను. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఒక యిండియన్ మెడికలు సర్వీసు ఉద్యోగి మతిలేని సమయమున ఆత్మహత్యను గావించుకొనెను లండన్లో. ఇతని పేరు థామస్ బ్యూక్ల్యాంపు విలియంసుగారు. వయసు 50.

జేకెస్ కెస్

మాధుపండులను గెలుచుటచే డివ్యాగ్ని- తెగోస్థా వియను త్రోసిరాజుజేసెను.

వాపట నబార్నినల్ జడ్జి కోర్టు

వి. వి. నెం 55/1926

పెటిషను (బ్యూదాత్),—జూలై 11 వీరాస్వామి, కొంటరుపెటిషను (బ్యూగ్రనుడు):— మం దూరు నాగభూషణం నుబ్బయ్యకొమారుకు వైశ్యముల వత్తకతనం, చీరాల. పైన తెలుపబడిన కొంటరుపెటిషను 1920 నెం 10 5వ ఆర్డరుని 20 వ సెక్షను ననుసరించి వీరాస్వామిచే 30-6-1927 తేదీన జారీచేయబడిన ఉత్తరువునుసరించి ఇన్ సా త్వంటుగా తీర్మానించబడి యున్నాడు. బ్యూదాత్లు వారి హక్కులను గుంటూరు ఆఫీసియల్ రికనరుగారి సమక్షమున రుజువుపరచుకొనలెను.

విడుదల కాలము 30-6-27 తేదీనుండి ఒక నెం 10 రము వరకుండును.

నబ్-కోర్టు వాపట్ల } వి. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యర్
9-7-1927. } ప్రిన్సిపల్ నబార్నినల్ జడ్జి

మొహరము శాంతముగ నడచుట

ఉక్కు-డక్కు-డ స్వల్ప కల్లులు - ఆ రైస్టులు

ముల్తానులో కొట్లాట - ముగ్గురు మహమ్మదీయులు మరణించుట

నాగపూర్, జూలై 11:— మొహరము శాంతముగ నడచుట

కలకత్తా, జూలై 11:— నిన్న పూర్వము కాం
స్వామిని విధి అల్లరి పందెమున పువ్వులు పోరుతున్న ఆ
రైస్టులను బట్టి, స్వామిని విధి వారిని పోలీసు రక్షణలో
నుంచినది. నిన్న పొడువలసిన కుక్కలను బాటులు వైద్యుల
యందు అవసరమైనది యందు వ్యాసు

7 వ దినమున రైస్టుల బట్టిని అల్లరి పందెమున ఇరు
వురము ఆరైస్టులను బట్టిని పండుగల గానినది.

పులివేడు గాంధీ కలకత్తా పోలీసులు

పోలీసులు, జూలై 11:— రోజున పందెమున జ
రిగిన కొట్లాటకు గారము పులివేడు గాంధీ యూరేగింపు
నడుమనుండి చొరమకొని పోవ ప్రయత్నించుట. రిగిన పూర్వ
దీయులు 5 హిందువులు గాయపడిరి. తుపాకి ప్రయోగ మన
సరము లేకుండగానే అల్లరి అడగను రోజున ముగిసెను. ఉక్కు
డక్కు ముగియగానన్నది. పరిస్థితులు వివరించుటలు
లోచనమవుచున్నది.

కరాచీ, జూలై 11:— సింధు రాష్ట్రమునకు మొహర
ము అల్లరులు లేక యే శాంతముగ నడచెను.

అలహాబాదు, జూలై 11:— కేటితో మొహరము శాం
తియునుగా నుగిసెను.

కాకి, జూలై 11:— మొహరము అల్లరులు లేక యే న
డచెను. అధికారులు అల్లరులు జగరండ జాగ్రత్త పట్టిరి.
ఉక్కు డక్కులతో పోలీసులు ఇల్లి ఉక్కులకు ఎక్కువగా
నన్ను అల్లరులు జగరండ.

కాన్పూరు, జూలై 11:— మొహరము అల్లరులు లేకనే
నడచెను. పోలీసులు మొహరముతో పనిచేసిరి.

ముల్తాను కొట్లాట

సిల్వా, జూలై 11:— యూరేగింపులు శాంతముగ నడ
చినను నగరభాగమున ముల్తానులో కొట్లాట జరిగెననియు ముగ్గు
రు మరణించినందును, చాలవంది గాయపడినందును తెలియు
చున్నది. మరణించినవారు మహమ్మదీయులని తెలియుచున్నది.
నగరమును 14 ప్రయోగించబడిన పోలీసు వైద్యులు నగరము
తలు తిరుగుచున్నారు.

అమృత్ సరము, జూలై 11:— టాకేటులు నగరమున
టను యూరేగింపున పని. పోలీసులు మహమ్మదీయులు పెను
వెంటనే గుండులు వాడుకొనుచు పట్టిరి. ఏ అల్లరులు జగరండ

ఈ రోజు నామాను కేసు

హంబాయి, జూలై 11:— సైక్లొగారిని క్రాసుపరీక్ష
చేయుటకును మరీమనగాను తా నెన్నడును ఎవరినిగాని
వారు లేనప్పుడు దూషించుటగాని నిందాలోపణచేయుటగాని
చేసియుండలేదని తెలిపెను. అన్నికాఖలు ప్రతినిధులన్న
కాఖలునందు తాను తనదీక్షయందుండించినను, స్వా
యాధికారి తాను అవిమయమునగున్న ప్రభుత్వవ్యాయవాది
చెప్పినమాట వినలేనను. తరువాత తప్పునైజాదారుల కార్య
చిత్త ఇండ్లెంబురుకొని ప్రశ్నించెను. హై కమిషనరుగారి
కంక్షితలంతియవగా తాను పెక్కుటికి ద్రాపు తన తేదిన
పంపెనని పెక్కుటికి దానిని ఆగస్టు 8 వ తేదీ 1921 లో పం
పెననియు తెలిపెను. తనకెందుకు తెలుపలేదో తనకు తెలియ
దనియు కెందుకెల్లనతనవార ఆరెప్పు తెలియవచ్చెనని సైక్లొ
గారు వెలివిచ్చిరి. హై కమిషనరుకు తంతునంపుటగా ఆరెప్పు
ముగానన్నయెడల ఆరెపు రిస్కుచేసియుండవచ్చును. ఇండ్లెంబు
లో మొదట తప్పులేదను. 7/8 ఇంబులవారు అల్లరిచ్చిరి
అవియే కానంబియుండెను పరిసంపునపుడు 5/8 ఇంబికి
మార్పుచేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

డిల్లీ, జూలై 11:— “మాను ఆఫ్ ఇన్వేస్ట్” ఫిల్ము
ను ప్రదర్శింపరాదని డిల్లీ కమిషనరుగారు అజ్ఞాపించిరి.

డిల్లీ, జూలై 11:— నిన్న పాయంకాలము పాన్థండ్
లో ఒక మేడ కు రైసు. 5 వ రు దా ని క్రింద
నుండి. ఒకరు మరణించిరి మిగిలినవారు వైద్యులయందు
పంపిరి. (ప్రె. ప్రె.)

గు. పోలీసులు, స్వాయాధికారులు, పురపాలకసభ్యులు
యూరేగింపుతో నుండిరి. అధికారులు వివిధస్థలములందు జా
గ్రత్తగా గానుకొని యుండిరి. మొహరము అల్లరులు లేక యే
శాంతముగ నడచెను.

నాగపూర్, జూలై 11:— అసాధ ఏకాంత యుద్ధ
నము మొహరము యూరేగింపు యొక్కసారి బయలుదేరి శాంత
ముగ స్వస్థమున చేరెను. శ్రీ బులుకు సాంబనూర్ నగర నిం
డి యుద్ధమునకు పాల్గొనిరి.

డిల్లీ, జూలై 11:— నిన్న రాత్రి అల్లరులు జరుగునని పలు
వురు కలంచినను ఏమియు అల్లరిలేక యే మొహరము శాంతముగ
నడచెను. కుస్తీ, దండపట్టు, పట్టా, మొగ్గుల చూచుటకు వేల
కొలది మహమ్మదీయులు గుమిగూడిరి.

హైదరాబాదు, జూలై 11:— నిన్న మొహ
రము అనేక వేలనుండి నూనీసదీపద్ధ తమ విచారమును తెలుపు
టతోడనే శాంతముగ ముగిసెను. ఆవేలకొలదిగూడిన గుంపు
లో అన్ని కలలులు మరములు సమకూరినవి. అందరు సమానధ
ర్మ క్రమంలో పాల్గొనిరి.

బరువుచే ఇల్లుకూలుట

వేలకొలది చూపవచ్చి యొక మేడమీదనుండ బరువు
అధికముగలచే కూపోయెను. 4 గరు పెద్దవారను ఒక బాలు
డును క్రిందపడిరి. బాలుడు వెంటనే మరణించెను. మిగిలినవారి
కి స్పృహలేక పునెను.

నైజాముగారు నిన్న కుటుంబసైన్యముగ పర్యటనందు
ను పాల్గొనిరి.

లాహోరు

దల్లులు యుద్ధము

అఖిలకోజన దల్లులుకు గుట్టుముపై పెక్కుంది యూరే
గించిరి. యూరేగింపు పవ్యాహ్నుము బింటిగంటకు బయలుదేరి
18 గంటలు తిరిగి రాత్రి 7 గంటలకు భాటిగంటకు చేరిరి ఆక్కు
డనుండి బాటియుటను గట్టి గును తీరబాలుకు కొనిపోయిరి.
అంతయుకారణముగ నా చించి. పోలీసులు అధికారులుకు అధి
కకష్టములకొనెనై. యూరేగింపుకేకనే హిందువులయిండ్ల
పక్కనుండి పోవుచున్నపుడు పోలీసులు అనుసరించిరి.
(ప్రె. ప్రె.)

మహమ్మదీగారి ఖండనము

డిల్లీ, జూలై 11:— లాహోరు హైకోర్టు వ్యాయుక్తి
యగు రిలీఫింగుగారి పదవినుండి తొలగించవలెనని కోరుచు,
మహమ్మదీయులు గావించుచున్న అన్వేషణమును తీవ్రముగ
ఖండించుచు, చాలాసామూహ్యువారిగారు తన వారపత్రిక
యందు వ్యాపకపరంపరలను వ్రాయుచుండిరి. కొంతుండి దురు
ద్దేశపూర్వకముగ పక్షపాతికొనవలె నను నుద్దేశముతో నీ మాం
దోళనను ప్రారంభించిరి మహమ్మదీగారు వ్రాసిరి. ఈ
యాందోళనలకు సిద్ధాంతము నంగీకరించుకొనెదల, పరిజాబు
హైకోర్టుగా హిందూ వ్యాయుక్తులను మహమ్మదీయ
వ్యాయుక్తులను ఒకటిమ వ్యాయుక్తులను గూడగానే
నామా నీయవలసియుండును. వారందరు కలిసియే కూర్చు
నియే ముఖ్య అవుట్ లోక్ పంపాకుని నాతిలను ఖండించుచు
అతనికి శిక్షవిధించిరి. ఈసందర్భమున మహమ్మదీయులు చేయవ
గినపని యొక్క టేగలను మరస్థాపకులపై నిట్టిదూషణల గావించు
చుటను నివార్యముగ దోషముగ నొనగ్గుటకు ప్రభుత్వమువారికి
ఒత్తిడి గలగలకేయవలెను. (ఆ. ప్రె.)

పెర్షియానా, జూలై 11:— సి. కరుణాకరమీనను
గారు ప్రభుత్వమువారు ములబాదు ప్రత్యేక పోలీసుదళమును
కొనిపరని తెలుపుచు తంతునంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కరాచీ, జూలై 11:— సౌరాష్ట్ర ప్రతిభాధిపతులపై
లేచిన కేసు విచారణ అభ్యుదయమవుచున్నది. (ప్రె. ప్రె.)

మచిలీపట్టణము

కృష్ణా కలెక్టరుగారి దర్బారు

(ఒక విలేఖరివద్దనుండి)

జూలై 10:— ఇటీవల యా జిల్లాలో గవర్న మెంటు
బిరుదులు యుద్ధబడినవాటికి కిగినప్రదానకర్త జరుపుటకై
కృష్ణా కలెక్టరుగారి కియ్యారానిలో జరిగిన దర్బారునకు ఆహ్వానిం
పబడిన ప్రముఖులు కొందరు గావించున, ఆహ్వానము నిరాక
రించినవారికి విలేఖరుల ద్వారా ఈ క్రిందితీరీగాయు త్తర
మును వ్రాసిరి:—

“దర్బారు జరిగిన రోజున ఊరిలో ఉండనియెడలగా
ని, దేహములో అస్వస్థతగా నుండుటలగాని అనివార్యము
గా ఆహ్వానమును నిరాకరించి దర్బారునకు రాకపోవచ్చునే
గాని ఆహ్వానమును విస్మయించి విస్మయించుననడగ జిల్లా మేజి
స్ట్రేటుగానున్న అట్టింగు కలెక్టరుగారు నన్నాజ్ఞాపించిరి. అట్టి
సందర్భములలో ఆహ్వానింపబడినవారు దర్బారునకు రాజాలరి
గారములకు తెలియజేయుచు ఒక ప్రత్యేక త్తరము వ్రాయుట
ఆచారము. ఇకముందు నుండియు, ఏ పెద్దమనిషియైనను దర్బా
రునకు రాక అందులకు తన సమాధానకారణములనుగూడ విన్న
వింపనియెడల ఆహ్వానమును వారు నిరాకరించినట్లుగానే యెం
చుకోవలెను.”

పై ఉత్తరమునకు వి. వి. కే. గుబ్బాస్వామి హైకోర్టు
పక్షముగా క్రిందిప్రత్యేక త్తరమును కొలిదిదినముల క్రిందట కలె
క్టరుగారికి వ్రాసిరి.

దర్బారునకు ఆహ్వానింపబడిన పెద్దమనుష్యులు హాజర
గయిండుట ఆచారముగా నున్నదని కలెక్టరుగారు దురభిప్రాయ
పడుచున్నందులకు నేను చింతిల్లుచున్నాను. ప్రవాళిసాయాను
సారము ఎట్టి గౌరవమునకును అట్లులు కానట్టివారికి ప్రభుత్వము
వారు గౌరవముగల నియమండుటచే యీ రోజులలో
దర్బారులకు హాజరుగల మానికేయుచున్నారను సంకలి బహు
ఈ వారికి తెలియదు కాబోలు

ఇప్పుడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నున్న అట్టింగు కృష్ణా
కలెక్టరుగారి యజమాని 10-27 తేదీని మీరు నాకేర పంపిన
డి టి ను వద్రాదనుంచి నేను తిరిగివచ్చిన తర్వాత చూచు
భాగ్యము కలిగినది. ఆ ఉత్తరములో నుపయోగించబడిన భాష యే
గాక ఆ ఉత్తరముయొక్క సంతృప్తికరములందునకూడ నాకు
దుస్సలహతో ప్రసరించివారిని నేను వినయభేదమునై
గౌరవపురస్కరముగా నభిప్రాయపడుచున్నానని మీరు దయ
యించి వారికి తెలియజేయ వలెదను.

లోకనురాధ ననుసరించి ఆహ్వాన ముంపుటకై
కలెక్టరుగారి విధానకమనియు అటుమీదట వారికి ప్రమేయ
ములేదనియు నేను తెలుపుచున్నాను.

ఆహ్వానపత్రికమీద కేసు చేసి జవాబు యివ్వండి అను
అర్థముగల ఆర్ యస్. వి. వి. అను ఆక్షరములు లేనియెడల
ఆహ్వానింపబడినవా డెనకును ప్రత్యేక త్తర మొసంగబని లేదు.
అప్పుడైనను హాజరుకానందులకు కారణములను వివరింపవలసిన
పాధ్యుతలేదు. మీరు నాకు వ్రాసిన ఉత్తరములో ఈ కార
ణములే వివరించవలసినదిగా వ్రాసిరి. మీరు వ్రాసిన అంగ
భాష కుద్రపెనచే యని చెప్పినప్పటికి అట్టి ప్రప్రయోగము
ఆహ్వానింపబడినవారి అపరాధములకు తుమించుచున్నట్లుగా
నొక భాషమును పట్టియుచ్చుచున్నది.

ఎవరైనను దర్బారుకు హాజరుకాకుటగాని కాకపోవు
టకుగాని దేహములోని అస్వస్థతయును గ్రామాంతరమందుం
డుటయునుకూడతమే కారణములు కావు.

వారివారి పిలుపు బట్టియు, తీరికను బట్టియు దర్బారు
లో గౌరవవిరుద్ధస్వీకారము యర్హత నైనట్లెవరు బట్టియునూడ
నందును

కేపుటపును గుట్టుపు పండుములలో పురుషప్రముత్తులు
లేని గడియారమును కనిపెట్టిరి. అది చక్కగ పరిచేసినను.

కావలెను

మూలములు, కోర్ మేకరులు, ఫర్ నేస్-మెన్, ప్యాట
రన్ మేకరులు, టర్నరులు, డ్రిల్లరులు, విల్లరులు, స్టానరులు,
ఫిట్టరులు, రివెట్టరులు, కరములవారు, ఎల్లెక్ట్రిక్ వెల్డరులు మొద
లగువారు కావలెను.

బాగుగాపని తెలిసినట్టివారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పం
పుకొనవలెను యోగ్యతాపత్రికలకు ఖర్చున వర్కును మేనేజి
రుకు చూపవలెను.

మాస్సీ అండు కో, లిమిటెడ్, మద్రాస్
MASSEY & Co. Ltd.,
P. B. No. 60, Madras.

నే నధికముగా చెప్పవలసికొని లేదు. ఎవని ముప్పై నే.
 టిల నకు నడుచుచున్నందులకు మీరు ఈ ముచ్చటలను
 భాషించినా నడచుకొనకుట నేను కాని ప్రయత్నించి
 నున్నాను. అట్లే దది అలవిగాక నడచుకొనుచున్నాను.
 నా ముచ్చటలను మీరు రిస్కయ్య-కన్నా కత్తిరి చూడండి.

కుని నేను భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. అప్పుడు మీరు నా కోరుకొన్నవి మాటలకాక నా హృదయము చెప్పగలమాటలనే వినిగలుగుదురు. మిమ్ములను బహుమతులను బహుసేవలనీ యీ సవనమును కూడ భగవంతు డాశీర్వాదించు గాక. మీ కందరికిని వందనములు అని మహాత్ముడు మహావేదము.

సిమ్మలమునకును ముంబయి నగరమునకును హాజరై యున్నవారు పున్నవారులను సమర్పించి 8 తేదీ సాయంత్రము ఘోషాస్త్రీలుమాత్రమే రావలయును.

మరికొన్ని విషయములు

ఏదనతేదీని కర్నూటకస్త్రిల పోటీపరీక్ష జరిగినది. చాలమంది స్త్రీలు పోటీచేసిరి.

ఆంధ్రుల వ్యాధిగ్రస్తులు పండిత మరణమోహనమలవ్యాధిగారును సర్ మామిగుండం పిళ్ళేశ్వరయ్యగారును వచ్చి ప్రవర్తనమును చూచిరి.

రత్నావలి నాటకాలలో ఎన్. ఎన్. నరదాచారిగారు నిట్టూరు శ్రీనివాసరావుగారు ఖడ్గరాజుగారు గూర్చి వ్యాసములను చదివెరి. చిత్రదర్శముజిల్లాలో యొకను చాలమంది నూలువకుతుమనే యున్నారు. అచట ప్రతిరంట గూడహెచ్చు. ప్రజలు నిరుపేదలుగా నున్నారు. అచట అందరియిండ్లలోను రాట్టలులు తిరుగుచునేయుండును. రెడ్డయిండ్లలో మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నది. అచట ముతకబట్టలను నేయుచున్నారు. చాలమందికి ంట్టముమీద నూలువకుతుమయను చేతిమగ్గులమీద నేయుటయునే తీవ్రనాధారముగా నున్నది. శీత్రముల పరిపాలనముతో ప్రభుత్వమునకు సంబంధ ముండి గూడదు. భారత తంతుకారక సంఘమువారే మొదట పనిని ప్రారంభింపవలెను దొరతనము చూడగూడ వందించుటలతో తృప్తి నొందక దీక్షగా పనిలో నిడి దిగవలెను. ప్రభుత్వమువారి పనుల కన్నిటికిని ఖడ్గరాజుబట్టనే కొనవలెను. కలవు వచ్చినపుడు నూలువకుతుమలనే ప్రజల కధికముగ సహాయము లభింపగలదు గాన కలవు భీమానిధియందీ తంతుకర గామనకు ధనము నొసగవలెను. ఎకనామిక్ నూపర్నెంట్ లను ప్రత్యేకముగా యీ పనిమీదనే నియమించవలెను. వారు ప్రచారము చేయుచుండవలెను అని శ్రీనివాసరావుగారు నడిపిరి.

ఆటంపిమ్మల ఆశామ సామంతులయన బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు వ్యవసించిరి. ఆపథ కధ్యక్షతనహించిన రాజగోపాలాచారిగూడ చిరకాల కొద్దిగా మాటలాడిరి.

ఉచితము ఉచితము
సంపరంబయిన మాక్యాలండరును వ్రాసినవారికి పంపుదుము.
పూర్ణ చంద్రోదయం 3857
బంగారుతో చేయబడినది, బహుమతి పొలిటి సంతోషి, మేహము, క్షయ, పాండు, కుక్కనవ్వు, పుణ్యజ్వరము నిక్కాక, నిష్కృత మొదలగువాటిని హరించి బలమును వీర్య వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు ఔషధకర్మము, కులం 1. రు 12-0-0. 20 మాత్రల నీసా రు 2-8-0. డి. పి. ఖర్చులు 6 ఆ రు. 3. ఏ అంతుకో న ముక్కేదపమాణం, పెరిగేసి, నెల్లూగుగల

చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహకవి
షష్టి పూర్తి
ప్రథమ సంతకర్త భాద్రపదమాస (24 9-1927) జరుగును వాగ్గోష్ఠములన్నియు 10 సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి. 10 సంపుటముల వెల 25 రూపాయలు. చందాధనము ఆద్యాస్యగా పంపవలెను. ఒకేసారుగ పంపలేని వారు దరఖాస్తుతో రు 10 లున్న, మిగిలిన రు 15 లు నెల ౧-కి రు 5 చొప్పున మూడు వాయిదాలుగానున్న చెల్లింపవచ్చును. మనియార్డరులు ఖర్చులచందా వారులే భరింపవలెను. మొదట రిజిస్టరు చేసుకొనే 500 మంది చందాదారులకు హస్తాక్షరములు మేమే భరించి 10 సంపుటములు పంపవలెను. ఇట్టి ప్రతులే అచ్చగుచున్నవి గనుక చందాదారులు త్రవ్వకపడవలెను. లక్ష్మీనృసింహకవిగారు నూతన ప్రాసములు :
(1) ప్రాస నాటకము. (2) కర్పూరచంజరి (తేదీని భాగము) (3) భాగవత కథాపంచజ్ఞి.
దరఖాస్తులు, మనియార్డరుల గయిరాలు.
పాగో గురుమూర్తి,
ఇన్ని సుమేర ర జమంద్రి అని పంపవలెను.

పారిశ్రామిక శాఖాభివృద్ధి మంత్రిగారయిన గౌరవనీయు లగు మహారాజరాజేశ్వ్రీ ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు, బి. ఎ., బి. ఎల్.,

సాధరణముగా!
తాము క్రమక్రమముగ, బ్రహ్మచేవ నంగీకరించినది మొదలు చెన్నపురి, పారిశ్రామికాభివృద్ధి శాఖామంత్రిపదవి వరకు ధారాళముగ రాగలుగుట మాభాగ్యమని యానందము గలుగుచున్నాను తమకు పెల్లెబ్బాల్లోని జానపదుల కష్టసుఖములు పరిశీలించగల యవకాశము తొలగిచున్నదని మే మెడతెగని పరితాపమే చెందవలసి వచ్చినది. గ్రామములయొక్క మిశ్రులయొక్క కేదలు తమ హృదయమున మెలగుచున్నను రూపములకును క్రిందలేవల్సి వాల్లు కను దర్శక శాస్త్రము చేయవలెను. నేటికైనను, ప్రజాబంధు వను ప్రతిక నలరించి సార్థక పరిమితున్న తమ దర్శకము మా మందలవానలకు లభించుట పుణ్యవదనము. మీరు 27-వ తేదీన మాజిల్లాలో నడుగిడినది మొదలుకొని పలుచోట్ల నేర్పేరు శాఖలవారు గొప్ప స్వాగతము లప్పించి సన్మానప్రతులద్వారా వారి కోరికలను విశదీకరించి యుండును. మే నంత విపులముగా నొనర్చుటకు సంకుశ క్రిక్షణించి నా దారిచది. శబరి, శ్రీరాములకు సగము తినిన పండునిచ్చిన ట్టియల్వాసార్థగత మెందుకిచ్చు చుంటిమనగా చిరకాలమునుండి మహాన్నతాధికారశాఖను వదలి ప్రజాసేవను తలదాల్చి మంత్రిపదవి నధినిగించి మాపమవాల్లు విచారింపనేగుదమచున్న తమవంటి నాయకనలులకు ఏ కొలది శాఖాధికారులతోచూచి శిక్షకంపము నుపయోగించి జైలుగనుకళంకము రాకూడదని సాహసించి కొన్ని ముఖ్యావసరములను తెల్పుచుంటిమి.

చట్ట సవరణద్వారా ప్రభువుల సామర్థ్యానికి గొప్ప అవసరమైనను మాజిల్లాలో వోలరుల దయతో నెత్తికెక్కిన ప్రజాప్రతినిధుల సామర్థ్యానికిగూడ చట్టసవరణ మవసర మని మంత్రుల నడుగనలసి వచ్చుచున్నందుకు లజ్జపడుచున్నాము.

బలమైన రైతులకు నివాసమైన మామండలమున కొన్ని మూలల యొక్క మెదిరించుచున్నను చాలమట్టుకు ధనమున నెట్టి లోటు నగుపట్టలేదు. దేశీయ విద్యాభ్యాసముమాత్ర మకుంజి నది ప్రజలకును ప్రజాప్రతినిధి వర్గమునకును నైకకలియలేదు ఇన్నా ట్లెచ్చులతో పాలిమెరలలోనున్న నల్లముల, వోట్ల మూలమున ప్రజాసంఘము లనుపేర గ్రామగ్రామములలో నతిథయంకరముగ మూర్తీభవించినది ఇందుకు తార్కారము కొవెలకుంట్ల మొదలకు బోర్డుల ఎన్నికలలో నిదివరకు మంత్రివర్గము వరకు జరిగించిన రికార్డు తమకును విడితమే కదా. దీనికి కారణము ప్రతినిధివర్గమందు గల ప్రాస్పర్శస్థితి గనుక మనవి చేయుచున్న యంశములు.

- 1. లోకల్ బోర్డుల ఎన్నికలలో నామేషన్ నీట్లు తొలగించి ఆయా నిమృజాతులలో నె ఎన్నికలుపయోగించుట.
2. జిల్లా బోర్డు తాలూకా బోర్డు ప్రెజిడెంట్ల ఎన్నికలలో ప్రతివోటరునకు హక్కు కలిగించుచు మెంబరులద్వారా నియమించు పని తొలగించుట.

3. ప్రతిమూడు సంవత్సరములకు తాలూకా డిస్ట్రిక్టు యూనియన్ బోర్డుల పూర్తిగా శాన్సియవలె డిజిటలైజేషన్ క్రొత్త ఎన్నికలు జరిగించుట.

4. ఒకవ్యక్తికి సంబంధములైన ప్రత్యేకాధికారములు నామకార్థము అనగా గౌరవము కొరకగుచున్నది గాని పరిశీలన వరుగుంటున్నది. గనుక ముఖ్యమైన విద్యాశాఖ, జేవాలయములకు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు బ్యాంకులు మొదలకు నవి తగుపాటి విమర్శకులై సర్వగ్రామీణ ముద్యమమున వినియోగింపగలవారికి ప్రసాదించుట.

ఈ కార్యభాగములలో కొన్ని తమకు సంబంధించినవి నను సోరక మంత్రివర్గములతో నాలోచించి ప్రజల అవసరమును తెల్పి చట్టసవరణద్వారా సమకూర్చురు రని మనవిచేసి నాము. ఆశ్చర్యకరమకల్ తమ హృదయమున నాటిన బీజములు త్రవ్వక నీలవంతేములు కాకలవగ విత్పించి నాయి.

మ. జిల్లా పారిశ్రామిక కేటల ప్రతినిధివర్గము ద్వారా అన్య దేశముల ప్రోగ్రాములవలె వినింపబడి యున్నందున సామన్య జనులు రైస్టాలలో వా రై నను మాట్లాడ నవకాశము దొంకకుండుచున్నారు.

ఈ లోటు క్రి మూరూపముగనైన నెరివేర్చుచు రి కొరుచున్న—
యూనియన్ ప్రతినిధులు.
కోవెలకుంట్ల 28 6-27.

తిరుపతి
(స్వకీయ విలేఖరి)

మునిసిపల్ లాండర్లు

మ. సి. పల్ కాన్సిలరు వారు 6 మ. సింగులను లైట్లు; ముఖ్యముయిన వీధులలో అమర్చియుంటున్నారు. సామాన్ లాండర్లతోనే జరుపుకొనవచ్చుననియు వాసింగులకొల్లెట అనవసరమనియు గడచిన 4,5 సంవత్సరములుగా కాన్సిలరు తీర్మానములు చక్కలతోటి వుంటాయుండినవి. మ. రా. ర శ్రీ. సి. పి. నారాయణశెట్టిగారు కాన్సిలరుగా వుండి కాలములో కాన్సిలరు అనేక పర్యాయములు వాసింగులకొల్లెట ఏర్పాటు చేయవలయునని తీర్మానము తెచ్చి నెగ్గకుం వుండినది. వీరు 6 కేటలకు ఒ పర్యాయము వాసింగులకొల్లెటకుగాను తీర్మానము తెచ్చుచుండేది అప్పట్లో అనవసరము చెప్పను విరోధముగ ఓం చేయుచుండిన కాన్సిలరు కొందరి ఇప్పుడు కాలముయిన కొరి ఓం చేసిరి. నా రాయ శెట్టిగారు కాన్సిలరు ప్రకృతంలో సభ్యులుగా లేరు వుంటున్నారని కాన్సిలరు తీర్మానము ప్రకారం చేర్చుకొనిరి సైమల్ గా లైట్లు లెప్పించి ముఖ్యముయిన వీధులలో అమర్చియుంటున్నారు. యాత్రికులకు పురజనులకు చాలవరక అనుమలముగనే వుంటున్నది.

రైల్వేస్టేషన్-వాసింగులకొల్లెట తిరుపతి తూర్పు రైల్వేస్టేషనులో కూడ 4 లైట్లును అధికారులు ఏర్పాటుచేయవలెను. ప్లాటుఫారములో 8 లైట్లును వెలుపల ఒక్క లైట్లును అమర్చియుంటున్నారు.

సంస్కృత పాఠశాల

శ్రీ మేకలేశ్వర సంస్కృతపాఠశాల ఆయుర్వేదవిద్య కాలం 2-7-27 తేదీ వేసవికాలపు నెలవులు పూర్తికావజే వెంటనే తెలుపబడినది. నూతనవిద్యార్థులు పాఠశాలలో ఆయుర్వేదవిద్యకాలంలోను చేరుటకు ఎప్పుడున్నారు.

వర్షము

అప్పుడప్పుడు కుంపరలు పడుచున్నవి. నీటి కొట్టలలో నీళ్లు కొద్ది గంటలకాలము మాత్రం వచ్చుచున్న; హెడ్ బాటర్ యొక్కచట్ట ఈ కుంపరలు కూడ లేవని తెలియచున్నది. ప్రధాన (నీటి) కార్యాలయంవద్ద ఒక పంపిం మినకాకెట్టి నీళ్లు సప్లయచేయుట యొక్కమని మదరాసు సానిటరీ ఇంజనీరుగారు ఆఫీసరాయవడినట్లు తెలియుచున్నది.

మునిసిపల్ కాన్సిలరు వారు ఏమిచేసెదరో చూడవలయున్నది. యాత్రికులకుగాను ప్రత్యేక ఏర్పాటు చేసిన చా బాండును.

కొకి నాడ
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆంధ్రసాహిత్య సభ

కాకినాడ, జూలై 11:—ఆంధ్రసాహిత్య సభకు కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ నిన్న యింట జరిగినది. బహుశ జరుగబోవు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తునకు శ్రీ శ్రీపురక వెంటట నూర్వప్రసాదరావు బహద్రగారిని (సిద్ధాంతం, బాంజిల్లా) అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనవలెననియు ఆసభ మొకల న శిలపులగో జరిపించవలెనని సన్మానసంఘమువారికి సిద్ధ ర్థు పంపుటకు తీర్మానింపబడెను సరిమత్తునకు యావత్తీన అగ్గ ట్టుడైన శ్రీ పిర్రాపురం మహారాజావారు ఆంధ్ర సాహిత్యం లయమునకు ప్రోచాన్సులగా వియమింపబడినందున అట్టి నె రసము నందినందులకు వారికి వనఃకార్యక అభినందనము తెయబరచుచు మరియొక తీర్మానము చేసబడెను.

జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బాంకు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బాంకింగ్ యూనియను యొక్క డైరెక్టర్లబోర్డు నిన్నను సమావేశమైనది. ని. ని. సుములనుండి మీటింగులకు డైరెక్టర్లు రాక్షసియు టూన్నది గావున ప్ర మాణిక్యపురేట్టు రిజర్వ చేయుటకును రిట్టిపు ఇంటర్మీడియటు తరగతి రైల్వే-కేర్లు యొగ్గుటకై గాక మొలు 1 కి నాల్గులకాల-సంస్కర మైలజీ నిర్ణయించుటకు తీర్మానింపబడెను.

జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ ఫెడరేషన్ ద్వారా స్వయంసహాయకేరే వచ్చు ఆదాయు ఉన్నప్పటికిని, ఆ ఫెడరేషను వి టింగులకు వెళ్లు బిల్లు బాంకు ప్రతినిధికి యిదివరకు వలె ప్రయోగభక్త్యము నెచ్చుటకు తీర్మానింపబడెను.

అమృతాంజనం సిఫో, బొంబాయి-మృదాశు

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధాపథముల జాబితా

1. తీర్థరసాయనము మాత్రము అతీర్థమునకు 1-4
2. వజ్రాంజనము ధాతువునకు 1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి 0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి 0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి 0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు 0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతిధగులకు 0-6
8. తేలెనందు, తేలుకొలుపు సీసా 1-కి 0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపొటకు 0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపొటకు 0-10
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జికీడలకు డబ్బి 1-కి 0-6
12. పగిలిన తైలము, పగిలిన 0-8
13. కేల: ఎందు సీసా 1-కి 0-4
14. చంద్ర అస్త్రము 1 2-8
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి 0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోమలకు 0-2
17. శుఖిగోమత్రము 1-6
18. శుఖిగోమత్రము, పుండ్లకు 1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు డబ్బులకు 8-4
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు వెయ్యలకు 0-12
21. చుండీకు మాన సీసా 1-కి 0-8
22. గ్రహణిమాత్రము డబ్బి 1-కి 0-0
23. జాలాలి మాత్రము, ములబదమునకు 0-0
24. కుసుమారిమాత్రము, కుసుమార్జనులకు 1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి 1-8
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు 1-0
27. కఫహరిచార్మము, దగ్గు ఉబ్బునకు డబ్బి 1-కి 0-6
28. నుండరితైలము, మాఖికాంతికి డబ్బి 1-కి 0-8
29. శిశోవేదన మాత్రము, తలనొప్పిలకు 0-12
30. శ్లేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు 0-4
31. ఉబ్బునకు మందు 2-0
32. పాయపుపొట్టు మందు డబ్బి 1-కి 1-0
33. విరేచనములకు మాత్రము డబ్బి 1-కి 0-8
34. కస్తూరిమాత్రము, పెద్దవి, మంచివి 50-కి 0-10
35. వామకర్పూరము సీసా 1-కి 0-6
36. శేషాశ్చర్యే కస్తూరి, మంచిది తు. 1-కి 86-0
37. కుంకుమపువ్వు 1-వ రకం తు. 1-కి 8-0
38. పచ్చకర్పూరం తు. 1-కి 8-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు.

తీర్థాంజన గ్రంథమాల

1. ఇదేమేల్లా తేలూన మారిపోయినావు 0-1-6
 2. అయ్యో నీవు నామగదా 0-1-0
 3. ఏమే, ఒకరికి ఒకరియెడల ఇద్దరముచెడిపోతివి 0-2-8
 4. మాయజూపము 0-3-8
 5. శ్రీ తీర్థాంజన గ్రంథము తీర్థాంజనము, అంజనేయ స్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము. 0-4-0
- తీర్థాంజనములకు తీర్థాంజనము వాగరత్నము చేరవలసిందే
చికి చదువులకు పుస్తకముగా ముందు. తీర్థమువా రీక్రింది
చదువావకు వ్రాసినవివరములు.
- త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము
(8705) శ్రీనివాసయ్యరవీధి, మద్రాసు.

విజ్ఞాపనము

ఆంధ్రదేశ మహానీయులారా!

ఆర్యావర్తమునందే నేటివరకు అన్న మోరానువందా
యని తపించుచు, నిన్ను జాతులలో కల్ల కడపీకముగ, "అంబ
రానివారు" "చెప్పరానివారు" గా చూడబడుచున్న (గంపము)
లనబడు మీ యనంగు సోదరిలైన అమృతాంజనములకు మేము
తదియే తెగలవారివలె పడుగరతో పరువుగ మానవులను తే
యెత్తి తిరుగుటకొరకును, మా జన్మహక్కును సుపాదించుకొ
నుటకును, మైక్లములవారినలె మేమును అత్యంతముగల మా
నవులను లోకమునకు చాటి అగ్రజాతీయులకు మా అదిమాం
ధ్రులపై ప్రేమాభిమానములు గలుగుటకును, మా యభివృద్ధి
కాటంకములుగానున్న నిర్బంధములకు, పాలకపాలితములకు,
ఉన్నతజాతీయులకు దెలిపి వాటి నివారణకై పాటుబడుట
కుగాను 1927 సం॥ మే నెలనందే "అదిమాంధ్ర" అను నామము
తో నొక మాసగతికన వెలువరించుచున్నాము.

ఇది రంగునందే నెలవకున్న యావందాంధ్ర ప్ర
పంచమున గల అదిమాంధ్రుల యభివృద్ధికై పాటుపడుచుం
డును. మా స్వస్థానాభివృద్ధికి పాటుపడుట కిదియే మొట్టి
పత్రిక. తత్పత్రికాధ్వారా మా కుటుంబము, మేల్కొలిచి
సాంఘిక, నైతిక, ఆర్థిక, సుత్రాత్మ విద్యావిషయములందు తో
డిదేక్షియులతో మాకు సమానత్వము కలిగించుకొని వృద్ధిపొందు
టకుగాను యీ పత్రికను ముందుగానున్నాము. అప్పు
తే తానివార-ప్రింటరుల అగ్రజాతీయుల వారు వివిధ వ్యా
సములు, చిన్నచిన్న కథలు మూలముగా మాస్థితిగతులు వ్రాసి
మా పత్రికాభివృద్ధికి తవ్వారా మా ఆహ్వానం సంతోషాభివృద్ధి
కిని తోడ్పడి, శ్రమించుట, నిన్ను జాత్యంతరములు, సంఘాభి
మానము భాషాభిమానము వంటివి ప్రకటించుటకు దాతలందరు
మాకీసమమును తినివేలిరి సహాయములను, మనోరాజపోష
కులుగ రాజపాషకులుగా చేరి మావారములందు హిందూమత
యొక్క దుష్టమును బాపి ముగ్గులను దేక్షింపు ప్రోత్సాహ
పరచెదరిని మాప్రార్థనయగుచు ముందు తమ పాదములు కడనం
చి నమ్రతతో ప్రార్థించుచున్నాము.

విరాళములు యాదీన చిరునామాకు పంపించవలయును.
బోడ చిత్తయ్య
సంపాదకుడు "అదిమాంధ్ర" నెం 1-60 వ కిధి
భూటటాంక రంగు-క

లిజరు కలము
సుమారు 100 కలములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీ కుతగినది
ఒకటి గలము
మామూలు 10 ఆర్. పేజీ 100వ.
వెలుగు-ఫెర్టిల్ 40 ఎఫ్.
H.P. Co LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

మహాసూర్యావర్తి

ప్రకటనయే మొదలు. ప్రతివారికి అవసరమయినది.
తలదెరుగుట, నోలనీడుగులు, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
పూత, గుండెలలో పుండ్లు, ముదలలో పుండ్లు వికారమునకు వజ్రా
ముధము. శ్రీ మహాసూర్యావర్తి పంపానమున తయారయి
ఓచెలు తు 1-కి రు 5/- 2128
ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూల(కృష్ణ).

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.
Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

వస్త్ర కుటుంబములు

బహుశా వాస్తవిక నిజం తెలుసు దృఢమైనది.
సాధారణము ప్రాతిమే. ప్రసిద్ధమైన వస్త్రములకు
మాత్రము వస్త్రములకు యివ్వబడును. అన్ని పరి
కరములను విడివిడిగా ముందు కూడ అమృ
తాంజనము వస్త్రములకు కావలెను.

బెర్ అందుకో (లిమిటెడ్)
1/186 మాంబూర్డు, మద్రాసు

ప్రకృతిచికిత్సాలయము-గుంటూరు

సర్వదుస్సాధ్యమగుములు కుదుర్చుటకును.
శస్త్రచర విషపాషాణములతో ననవరములేదు.

పలువురుదైగ్యులు నివ్యాధి దుస్సాధ్యమగు వలెనాదు
చెప్పినను నిరుత్సాహము నొందకు. ఇందుకొకలక్ష ప్రకృతి
చికిత్స కవకాశమిచ్చినచో నీవ్వపరివ్రాసారోగ్యము కలుగక
తప్పదు. మాచికిత్సాభవనమున దుస్సాధ్యములని తీర్మానింపబ
డినవ్యాధులు చేవకుటకు కుదుర్చుటకు. మా చికిత్సావిధానము
లచే సర్వవ్యాధులు నిశ్చయముగ కుదురును. మేము ప్రయోగిం
చునది కేవల ముక్కుబాతిచికిత్సయేగాదు. మానవునకు శారీరక
మానసిక వైకల్యాభివృద్ధిములకు సర్వచికిత్స, పథ్యచికిత్స
వివిధ బలచికిత్సావిధానములు, ఖగళాశాస్త్రోక్తంబగు పం
చక్రియలు, రక్తమాలచికిత్స ఆస్తిమ్యులకు, కశేరుకాపహి
కరణ, శరీరచర్మచికిత్స, కాంతచికిత్స, వర్ణచికిత్స, మృద్యా
యచికిత్సలు, లంఘనచికిత్స కర్మవిషాచికిత్సలు యెయిన కేల
ప్రపంచమున సుపయోగకరములగు సర్వ స్వాభావికచికిత్సలు
బ్రయోగించి మిన్నగులు నిర్మూలించబడును. వివరములగు
వారు ఒకజాత్యుత్తర పంపిన మాచికిత్సాలయ ప్రకటనము బడ
యవచ్చును.

ప్రాచీనరు డి.రంగారావులుగావు
ప్రకృతిచికిత్సాలయము
3702 గుంటూరు

కేదరిన్

గ్రంథకర్త: శ్రీమంతురామస్వామి చౌదరి
రాజప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము.
లోకప్రసిద్ధముగ ఒక పేరమాత చరిత్రము. అందరును చదువకలగిన
కులభిక్షు లిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్యసారాయగారి
అమాత్యముగ పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మద్రాసు.

మాత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)
అను ఔషధమును వాడుటచే తక్కువ నిజముగా కుదురును
9 మెయి 12 కాకస్టెన్ ఔషధములందు
అన్ని మందుల హేతులందు, యితర ఔషధములందు విశ్రేణియున్న కొరకును.
ప్రాప్తికర్త కావలసినవాడు ఈ దురుప విభాసమునకు ప్రాయశ్చిత్తు.

C. T. HARI & CO., 174 BROADWAY MADRAS. 1228